

ONDERWIJSNOTA VLISINGEN

(de educatieve agenda 2006-2010 van Vlissingen)

versie 14.12.06

Inhoudsopgave:

Voorwoord

Inleiding

- Hoofdstuk 1: De Vlissingse educatieve agenda
 - 1.1 Ambitieniveau Vlissingen
 - 1.2 De Vlissingse educatieve agenda
 - 1.3 Achtergrond van de educatieve agenda
 - 1.4 Financiële middelen voor de educatieve agenda

- Hoofdstuk 2: De context waarin het nieuw onderwijsbeleid tot stand komt
 - 2.1 Veranderende bestuurlijke verhoudingen:
 - 2.2 Regionale samenwerking
 - 2.3 Operatie Jong en de WMO
 - 2.4 Overige beleidsontwikkelingen
 - 2.5 Ondersteuningstraject VNG: Kwaliteit van uitvoering

- Hoofdstuk 3: De beleidsthema's nader toegelicht
 - 3.1 Gemeentelijke beleidsthema's
 - 3.2 Gezamenlijke beleidsthema's gemeenten en andere partners
 - 3.3 Beleidsthema's waar de schoolbesturen autonoom zijn

Bijlagen:

- 1 Onderwijs Vlissingen in cijfers
- 2 Onderwijsprestaties
- 3 Lijst met afkortingen

Voorwoord

- voorwoord door de wethouder, volgt nog -

Inleiding

Vlissingen is een stad die kleur heeft en dat mag gezien worden, op straat, in de winkels, aan de mensen en de activiteiten. Economische en sociale activiteiten, die ook aantrekkelijk voor de ondernemers zelf zijn en ontmoeting tot stand brengen. Bovenal maken mensen de stad, dus de mens dient centraal te staan.

In onze huidige samenleving staat de participatie van de inwoners van de stad centraal. Participatie veronderstelt ontwikkeling. Vlissingen heeft de ambitie zich als onderwijsstad te positioneren en stelt zich daarbij vragen als: Hoe kunnen de inwoners voluit groeien? Hoe kan de stad de voorwaarden scheppen om ieder die er woont optimale ontwikkelingskansen te bieden?

Een visie op onderwijs kan zich in deze tijd niet meer tot onderwijs alleen beperken. Ook het programma de lerende stad in de gemeentelijke begroting bevat zeer uiteenlopende beleidsdomeinen: onderwijs, kinderopvang en peuterspeelzaalwerk, brede schoolontwikkeling en Kenniswerf. Het programma geeft daarmee al aan dat er samenhang is tussen deze beleidsterreinen.

Het lokaal onderwijsbeleid is (opnieuw) aan belangrijke veranderingen onderhevig. Dit komt enerzijds door het regeringsbeleid (terugtrekkende overheid, meer autonomie), anderzijds vanwege de roep om bestuurlijke vernieuwing, lokaal maatwerk, rekenschap, verantwoording en geïntegreerd beleid. De verhoudingen binnen het lokaal onderwijsbeleid zullen drastisch veranderen. Keerpunt is daarbij de datum 1 augustus 2006, toen de GOA-beleidsperiode 2002-2006 afliep. Vanaf 1 augustus 2006 hebben scholen en schoolbesturen meer beleidsvrijheid gekregen en gemeenten minder taken en financiële sturingsmiddelen.

Daarnaast hebben de Operatie Jong (ontkooking van beleid) en de invoering van de Wet Maatschappelijke Ondersteuning (WMO) aanzienlijke consequenties voor de bestuurlijke verhouding tussen gemeenten, schoolbesturen en overige partners. De uitdagingen en de problematiek op de beleidsterreinen onderwijs en jeugd worden er niet minder op. Van gemeenten wordt in ieder geval verwacht dat zij als meest nabije overheid inzetten op de samenhang in voorzieningen en de sociale infrastructuur voor de jeugd. Als lokale overheid heeft zij een zorgplicht voor haar burgers. Wat betreft de jonge inwoners, de jeugd, heeft de gemeente de zorg voor hun optimale ontwikkeling binnen de lokale samenleving.

De gemeente Vlissingen heeft de ambitie om, naast haar wettelijke taken, kansen te bieden aan alle jongeren ¹ om zich optimaal te ontwikkelen.

Onderwijsbeleid hangt nauw samen en draagt bij aan een kwaliteitsverbetering voor het integrale jeugdbeleid. Daarbij speelt tevens dat na de gemeenteraadsverkiezingen van maart 2006 een nieuwe raad en vervolgens een nieuw college zijn aangetreden. Al met al voldoende redenen voor een nieuwe oriëntatie op de doelstellingen voor het gemeentelijk onderwijsbeleid.

¹ Met jongeren wordt bedoeld alle inwoners van Vlissingen t/m 23 jaar.

Leeswijzer

Hoofdstuk 1

Dit hoofdstuk vormt de kern van deze nota, hier draait het de komende jaren om! Hier leest u meer over het ambitieniveau van de gemeente Vlissingen.

Vanuit deze ambitie worden de onderwerpen benoemd waar de gemeente het met de schoolbesturen (en andere partners) over gaat hebben. Dit overleg heet de *educatieve agenda*². In de educatieve agenda worden de onderwerpen verder uitgewerkt. Met de keuze en de uitwerking van de onderwerpen wordt richting gegeven aan het onderwijsbeleid.

Deze educatieve agenda leidt tot uitvoeringsplannen, verdere invulling van activiteiten, concreet aanbod en uiteraard ook vaststelling van de (verdeling van) benodigde budgetten. Hierdoor ontstaat uiteindelijk een onderwijsbeleidagenda tot 2010.

Een aparte paragraaf is gewijd aan de beschikbare financiële middelen voor de uitvoering van de educatieve agenda.

Hoofdstuk 2

De ontwikkeling van een nieuw gemeentelijk onderwijsbeleid vindt plaats in een context van veranderende bestuurlijke verhoudingen en verdergaande regionale samenwerking.

Daarnaast zijn de “Operatie Jong” en de invoering van de WMO, naast andere beleidsontwikkelingen, van invloed op de ontwikkeling van het onderwijsbeleid.

Net als het jeugdbeleid ontwikkelt onderwijsbeleid zich steeds meer tot integraal beleid.

Hoofdstuk 3

Hier leest u achtergrondinformatie over de thema's die spelen in het onderwijsbeleid. Hierbij hebben we ons niet beperkt tot de thema's van de educatieve agenda, maar benoemen we zowel de beleidsthema's die onder verantwoordelijkheid van de schoolbesturen vallen als die waarvoor de gemeenten verantwoordelijk zijn.

Deze informatie omvat zowel verplichtingen vanuit de relevante wet- en regelgeving als de huidige stand van zaken, zowel landelijk als in Vlissingen. U kunt dit hoofdstuk gebruiken als *naslagwerk*. Deze uitgebreide opgezet brengt verschillende betrokkenen, zowel raadsleden, bestuurders als de uitvoerende partijen op een zelfde informatieniveau.

Tot slot vindt u in de bijlagen een aantal basisgegevens, waaronder de onderwijsprestaties en een lijst met afkortingen.

² Meer achtergronden van de educatieve agenda in § 1.3.

Verdere procedure

Met de vaststelling van deze notitie heeft de raad de kaders voor het overleg educatieve agenda aangegeven. Het (rijks)budget is reeds vastgesteld met de specifieke uitkering onderwijsachterstandenbeleid.

Het college start het overleg met de schoolbesturen over de benoemde thema's van deze educatieve agenda. Allereerst zal er een werkplan voor de educatieve agenda opgesteld worden met een tijdpad. Dit werkplan geeft betrokkenen tevens inzicht in de rol die de gemeente vervult bij de plannen en initiatieven. Daarbij kan het tevens voor de organisatie als input dienen voor een afdelingsplan.

Bij elk van de thema's op de educatieve agenda hoort een uitwerking in termen van rollen, partners, instrumenten en financiën. In de omgeving van de school zijn verschillende partners actief, zoals instellingen voor kinderopvang, het welzijnswerk, sportverenigingen en culturele organisaties. Zij allen kunnen waar nodig voor een bepaald thema betrokken worden bij het overleg educatieve agenda.

Op basis van "gelijkwaardigheid" en "wederkerigheid" worden afspraken over de uitvoering van deze thema's gemaakt. Daarbij zullen ook afspraken gemaakt worden over taken en verantwoordelijkheden.

Dit zal leiden tot afzonderlijke beleidsplannen met de daarbij geraamde investeringen, passend binnen de in deze notitie opgenomen kaders. Uiteraard worden dergelijke beleidsplannen door het college vastgesteld en ter kennisname naar de raad gezonden.

Hoofdstuk 1: De Vlissingse educatieve agenda

1.1 Ambitieniveau Vlissingen

In dit hoofdstuk beschrijven we de kern van het toekomstig beleid. Allereerst gaan we in deze paragraaf in op het ambitieniveau van de gemeente Vlissingen. Vanuit deze ambitie worden de onderwerpen benoemd waar de gemeente het met de schoolbesturen (en andere partners) over gaat hebben.

Voor de strategische keuzes is het van belang te bepalen hoever de ambities van de gemeente Vlissingen reiken.

Een 'ambitieladder' voor onderwijsbeleid³ ziet er als volgt uit:

1. alleen wettelijk verplichte taken uitvoeren;
2. wettelijke taken aangevuld met taken op verzoek van schoolbesturen, bijv. coördinatie van de doorgaande lijn in het VVE-beleid;
3. een uitbreiding tot de verantwoordelijkheid voor de onderwijskansen van alle jongeren⁴, bv. het aanbod en de aansluiting van de educatieve infrastructuur in de gemeente;
4. een verdere uitbreiding tot de verantwoordelijkheid voor de onderwijskansen van alle inwoners; de ambitie is dan dat alle burgers hun talenten kunnen ontwikkelen.

Vooralsnog kiest de gemeente ervoor om haar wettelijke taken uit te gaan voeren en aanvullend hierbij kansen te bieden aan alle jongeren om zich optimaal te ontwikkelen. In de bovenstaande 'ambitieladder' is dit niveau 3. De jeugd heeft de toekomst, investeringen op jonge leeftijd bieden het hoogste rendement. Bovendien is dit niveau 3 met het oog op beschikbare mensen en middelen in de komende periode het hoogst haalbare. Niettemin is het de visie van de gemeente, dat het maatschappelijke belang juist in het onderwijs altijd centraal dient te worden gesteld en als uitgangspunt dient te fungeren. Op langere termijn is het streven van de gemeente Vlissingen dan ook ambitieniveau 4 haalbaar te maken.

Vanuit de keuze voor het ambitieniveau 3 volgt dat kinderen en jongeren centraal dienen te staan. De gemeente heeft in samenspraak met de schoolbesturen en mede op basis van de beschikbare middelen en de interne capaciteit om beleid te ontwikkelen, bepaald welke hierbij horende thema's voor de komende jaren worden gesteld. Daarbij willen wij ons niet beperken tot het onderwijs, maar is ook de omgeving van de school van belang. Hierin zijn verschillende partners actief, als het welzijnswerk, sportverenigingen en culturele organisaties. Zij allen kunnen waar nodig voor een bepaald thema betrokken worden bij het overleg educatieve agenda.

Een ander uitgangspunt daarbij is om te borgen wat in de voorliggende periode reeds bereikt is!

³ Deze ambitieladder komt uit A. van Kampen: Nieuwe rollen, nieuwe kansen. Utrecht, Sardes 2005

⁴ Met jongeren wordt bedoeld alle inwoners van Vlissingen t/m 23 jaar.

1.2 De Vlissingse educatieve agenda

Vanuit de doelstelling alle jongeren optimale ontwikkelingskansen te bieden volgen logisch een aantal thema's voor de educatieve agenda. Daarnaast schrijft de wet enkele verplichte overlegthema's voor (zie § 1.3). Zie ook hoofdstuk 3⁵.

De volgende thema's zijn wat betreft de lokale (Vlissingse) educatieve agenda afgesproken. Hier gaan gemeente en partners de komende periode mee aan de slag:

- Voor- en vroegschoolse educatie (VVE)
- Bestrijden taalachterstanden
- Brede Schoolontwikkeling
- Het tegengaan van segregatie en het bevorderen van integratie
- Het realiseren van "Zorg in en om de school", waaronder Schoolmaatschappelijk werk
- Schoolbegeleiding
- Versterken van de aansluiting beroepsonderwijs en arbeidsmarkt

Bovenstaande zijn in eerste instantie lokale thema's.

Op regionaal (Walchers) niveau ziet de educatieve agenda er als volgt uit:

- Voorkomen van voortijdig schoolverlaten en het versterken van de leerplichtfunctie
- Zorgnetwerken in en om de VO-scholen, waaronder rebound

Mogelijk provinciale thema's tenslotte zijn:

- Afstemming in jeugdhulpverlening
- De SMT's in het VO en op ROC's

⁵ Hoofdstuk 3, tabel 2 bevat een overzicht van alle mogelijke beleidsthema's voor de educatieve agenda.

Toelichting op de genoemde thema's:

In hoofdstuk 3 worden de genoemde thema's nader toegelicht. Hieronder volgt een indicatie van de richting waar we met het beleid op elk thema heen willen.

Voor- en vroegschoolse educatie (VVE)

Belang: Voor- en vroegschoolse educatie is een belangrijk instrument in het onderwijsachterstanden-beleid. Het is erop gericht om onderwijsachterstanden bij jonge kinderen vroegtijdig op te sporen en te bestrijden. Voor het aanpakken van (taal)achterstanden zijn VVE-programma's ontwikkeld. Dit zijn educatieve programma's gericht op het voorkomen en bestrijden van onderwijsachterstanden beginnend in kinderdagverblijven of peuterspeelzalen en doorlopend tot en met groep 2 van de basisschool. Sinds 2000 wordt er werk gemaakt van zo een doorgaande lijn voor 2 tot 8-jarigen. Het belang van VVE wordt alom onderkend (zie tevens § 3.2)

Daarnaast dient de doorlopende leerlijn van voorschoolse educatie naar basisonderwijs ook wettelijk deel uit te maken van het overleg educatieve agenda.

Welke richting willen we met het lokale VVE-beleid in Vlissingen? De komende periode gaan we werken aan:

1. Het inrichten van voorscholen: De huidige experimentele peuterspeelzaal van De Ravenstein wordt voorschool. Onderzocht wordt in welke wijken met welke partners er meer voorscholen gerealiseerd kunnen worden. Hierbij speelt ook de toekomst van de voor- en vroegschoolse infrastructuur een rol. Landelijk zijn er inmiddels een aantal ontwikkelingen (zie ook § 3.2) die de opmaat vormen tot een nieuwe infrastructuur voor VVE. Voor peuterspeelzaal en kinderdagverblijf zullen deze ontwikkelingen op de middellange termijn zeker consequenties hebben.
2. Het vergroten van het doelgroepbereik⁶ in peuterspeelzaal én kinderdagverblijf. Hierbij worden maatregelen onderzocht om de instroom in de peuterspeelzaal en de doorstroom naar het basisonderwijs te vergroten. Ook vroegsignalering speelt hierbij een belangrijke rol. Verder speelt de eventuele keuze voor het uitbreiden van het aantal voorscholen (nu alleen De Ravenstein) een rol.
3. Ouderbetrokkenheid vergroten. Onderzoek heeft aangetoond dat betrokkenheid van ouders belangrijk is voor de (taal)ontwikkeling van het kind.
4. Monitoring verbeteren. Voor VVE is van belang dat er afspraken worden gemaakt over het verzamelen van gegevens zoals het aantal deelnemers, instroom en doorstroom.
5. Taken en verantwoordelijkheden verduidelijken. De nieuwe wetgeving op het gebied van onderwijsachterstanden leidt tot nieuwe bestuurlijke verhoudingen en dus tot een andere verdeling van taken en verantwoordelijkheden bij de partners. Hierover moeten afspraken worden gemaakt.

Bestrijden taalachterstanden

De Gemeente Vlissingen wil het onder GOA ingezette taalbeleid in zowel primair als voortgezet onderwijs verder ondersteunen en stimuleren. Ook hier geldt echter dat de scholen hun middelen voor achterstandenbestrijding voortaan rechtstreeks van het rijk ontvangen en niet meer via de gemeente, zoals in de vorige GOA-periode. Schoolbesturen zijn primair verantwoordelijk voor het te voeren taalbeleid. Aangezien de gemeente waar mogelijk het taalbeleid wil blijven ondersteunen zal het dan ook een thema voor de lokale educatieve agenda zijn.

⁶ De doelgroepdefinitie voorschoolse kleuters is aan de gemeente. Veel gemeenten gaan deze wijzigen in verband met de komst van de nieuwe gewichtenregeling. Hoe de Gemeente Vlissingen de doelgroep gaat bepalen in deze OAB-periode zal eveneens een onderwerp in de educatieve agenda zijn.

Mogelijkheden om de scholen in Vlissingen toch nog te ondersteunen bij het bestrijden van taalachterstanden zijn:

1. Het instandhouden van een monitor. Dit is van essentieel belang voor het monitoren en bijsturen van het onderwijsachterstandenbeleid, dus ook het taalbeleid. Met scholen/schoolbesturen wordt afgesproken om de monitoring (voorheen uitgevoerd door CED) te continueren.
2. Een andere belangrijke vorm om taalontwikkeling te bevorderen is de schakelklas (zie hoofdstuk 3). Het nieuw wettelijk kader voor het onderwijsachterstandenbeleid geeft gemeenten structureel de mogelijkheid schakelklassen in te richten voor leerlingen met een taalachterstand in het primair onderwijs. Gemeenten kunnen het budget voor onderwijsachterstandenbeleid hier deels voor inzetten. In overleg met de schoolbesturen wordt onderzocht of er in Vlissingen behoefte is aan schakelklassen en in welke vorm. Hiervoor kunnen eventueel pilots worden opgezet.
3. In het vmbo is in 2006 het project BAZAR Walcheren gestart, na geruime voorbereiding. Het doel van BAZAR is het stimuleren van lezen onder vmbo-leerlingen, het bevorderen van hun cultuurdeelname en een bijdrage leveren aan de taalvaardigheid en maatschappelijke participatie van deze leerlingen. SSG Scheldemond en CSW werken in dit project samen met Scoop, Kunsteducatie Walcheren, RPCZ, Bibliotheek Vlissingen en de Zeeuwse Bibliotheek.

Brede Schoolontwikkeling

De in gang gezette samenwerking tussen kinderopvang, peuterspeelzaal en basisonderwijs moet krachtig worden voortgezet (Op stoom!). Wijkgebonden voorzieningen worden in of vlak bij (brede) scholen gesitueerd. De ambitie is dan ook het aantal brede scholen uit te breiden.

Brede school is bij uitstek een gezamenlijke verantwoordelijkheid van gemeente en schoolbesturen en dus een onderwerp voor de lokale educatieve agenda.

Het tegengaan van segregatie en het bevorderen van integratie

In de nieuwe wet onderwijsachterstandenbeleid is het tegengaan van etnische segregatie in het onderwijs benoemd als een verplicht overlegthema. Gemeente en schoolbesturen dienen dit onderwerp dus in ieder geval op de lokale educatieve agenda te plaatsen. De nieuwe wetgeving OAB noemt zelfs de afstemming over inschrijvings- en toelatingsprocedures en het uit het overleg voortvloeiende voorstel van het bevoegd gezag van in de gemeente gevestigde scholen om tot een evenwichtige verdeling van leerlingen met een onderwijsachterstand over de scholen te komen.

Het realiseren van "Zorg in en om de school" waaronder Schoolmaatschappelijk werk

Van gemeenten wordt coördinatie verwacht en versterking van een gezamenlijke aanpak door instanties. Daarbij kan gedacht worden aan de relatie tussen de interne zorgstructuur en externe zorgstructuur bijvoorbeeld zorgwijkteams, inzet schoolmaatschappelijk werk, samenwerking onderwijs en jeugdvoorzieningen.

Zorg in en om de school (ZIOS) is een project voor OCW, i.h.k.v. de Operatie Jong. Vanuit dit project worden scholen, gemeenten en provincies praktisch ondersteund bij het versterken van de samenwerking in een zorgadviesteam (ZAT).

Het is duidelijk dat gemeente, schoolbesturen en andere partners elkaar hier nodig hebben en daarmee is dit een thema voor de educatieve agenda.

Het Schoolmaatschappelijk werk wordt voor het grootste deel uit gemeentelijke middelen gefinancierd. Daarnaast is er voor scholen een impulsregeling. De vraag is waar in de toekomst de verantwoordelijkheid komt te liggen.

Schoolbegeleiding

Vanaf 1 augustus 2006 ontvangen de scholen van het Rijk de vergoeding voor de schoolbegeleiding in plaats van de gemeenten. Tussen 2006 en 2008 is er een overgangsregeling waarbij eerst nog een deel van de vergoeding rechtstreeks naar de schoolbegeleidingsdienst gaat. Voor deze overgangsperiode wordt een convenant afgesloten tussen gemeente, schoolbesturen en schoolbegeleidingsdienst.

De gemeenten zijn vanaf 2008 niet langer wettelijk verplicht schoolbegeleiding in stand te houden. De gemeenten mogen een schoolbegeleidingsdienst wel financieel extra ondersteunen met een eigen bijdrage. Bij gemeentelijke verordening kan, indien gewenst, bepaald worden aan welke activiteiten de gemeentelijke bijdrage wordt besteed. Hierbij zij aangetekend dat in de toekomst meer schoolbegeleidingsdiensten in een gemeente werkzaam kunnen zijn. Op verzoek van schoolbesturen wordt ook dit thema op de lokale educatieve agenda geplaatst.

Versterken van aansluiting onderwijs in de beroepskolom en arbeidsmarkt

Op diverse vlakken wordt gewerkt aan een verdere verbetering van de aansluiting tussen onderwijs en arbeidsmarkt. Denk daarbij aan de VMBO-leerwerk-trajecten, de bevordering van het duaal leren; het actieplan in samenwerking met MKB⁷; het intensiveren van de relatie VMBO/MBO en arbeidsmarkt en de bevordering van technotalent.

De Kenniswerf is belangrijk om het beroepsonderwijs in de gemeente Vlissingen te versterken. Dit gebeurt onder meer door samenwerking tussen VMBO – MBO en HBO. Voor Vlissingen als onderwijsstad is het van groot belang dat de Kenniswerf tot ontwikkeling wordt gebracht.

Voorkomen van voortijdige schoolverlaten en het versterken van de leerplichtfunctie

Kinderen en jongeren moeten daarom naar een school kunnen gaan waar ze zich thuis voelen. Zij moeten zich daar maximaal kunnen ontwikkelen, waarvoor ook meer stageplaatsen nodig zijn, om uiteindelijk met een startkwalificatie succesvol vervolgonderwijs te kunnen volgen en/of een goede plek op de arbeidsmarkt te vinden.

In het collegeprogramma Op Stoom staat aangegeven dat het schoolverzuim moet worden teruggedrongen. Ook landelijk is er steeds meer aandacht voor het handhaven van de leerplicht. Het is daarmee een thema voor de educatieve agenda.

De gemeente Vlissingen stelt zich als doel dat aan het eind van de planperiode 2006-2010 er een samenhangend geheel van maatregelen geëffectueerd is waarmee wordt gewaarborgd dat alle leerlingen het initieel onderwijs verlaten met een diploma op tenminste niveau 2 middelbaar beroepsonderwijs.

Zorgnetwerken in en om de VO-scholen, waaronder rebound

Om schooluitval tegen te gaan is het belangrijk dat de zorgnetwerken in en om de school goed functioneren. De Reboundvoorziening op Walcheren is bedoeld als een bovenschoolse kortstondige onderwijsopvang voor leerlingen in een crisissituatie. Doelen van de Reboundvoorziening zijn:

- het tijdelijk bieden van een onderwijsplek aan leerlingen in een crisissituatie in het voortgezet onderwijs;
- het zo veel mogelijk (terug)plaatsen van leerlingen in het regulier voortgezet onderwijs;
- het voorkomen van ongediplomeerd voortijdig schoolverlaten van leerlingen.

Het gaat hierbij om leerlingen die zijn ontspoord of dreigen dat te doen. Ze kunnen niet meer binnen het eigen leerlingenzorgsysteem van de school geholpen worden. Het conflict is dusdanig dat er ook niet direct een oplossing voor is. In de reboundvoorziening krijgen de leerlingen een traject dat bij hen past, 'onderwijs op maat', waarbij vooral gewerkt wordt aan motivatie- en gedragsverandering. De reboundvoorzieningen (OCW, 2005) zijn met name

⁷ Hier wordt bedoeld het manifest "Talent ontwikkelen, talent benutten", RWI, Den Haag 2006

gericht op gedragsverbeteringen en dienen binnen enkele maanden tot terugleiding naar het regulier onderwijs te leiden. Het Samenwerkingsverband VO heeft de gemeente om ondersteuning gevraagd voor het instellen van een reboundvoorziening, als tijdelijke opvang voor leerlingen met zeer ernstige problemen. Het is dan ook bij uitstek een thema voor een regionale (Walcherse) educatieve agenda.

De SMT's in het VO en op ROC's

Een SMT bestaat uit een jeugdhulpverlener van het AMW en een jeugdarts st van de GGD Zeeland, eventueel aangevuld met een jeugdhulpverpleegkundige van de GGD en een psycholoog en/of orthopedagoog.

De leerlingbegeleiding (waaronder de psychosociale leerlingbegeleiding) is primair de taak en de verantwoordelijkheid van de school. In geval van ernstige problematiek of een cumulatie van problemen is het tijdig inschakelen van professionele hulpverlening geboden. De SMT's zorgen voor een goede samenwerking tussen de school en de professionele hulpverlening. De taak van het SMT is adviserend en consulterend naar het systeem voor leerlingbegeleiding van de school.

Op provinciaal niveau is er een werkgroep gestart die de stand van zaken betreffende de SMT's (School Medische Teams, de Zeeuwse aanduiding voor schooladviesteams) in kaart brengt en aanbevelingen zal doen. Derhalve mogelijk een thema voor een provinciale educatieve agenda.

1.3 Achtergrond van de educatieve agenda

Gelijkwaardigheid

In de komende periode zullen onderwijs en gemeente als gelijkwaardige partners optreden. In overleg met de schoolbesturen zal een educatieve agenda worden opgesteld, waarop zowel van rijkswege verplichte agendapunten staan als vanuit lokaal beleid wenselijke agendapunten. De Gemeente Vlissingen neemt hierin het voortouw, maar bepaalt zeker niet alleen welke beleidsthema's de komende jaren aan de orde zullen zijn. Op basis van "gelijkwaardigheid" en "wederkerigheid" worden afspraken over de uitvoering van deze thema's gemaakt. Daarbij zullen ook afspraken gemaakt worden over taken en verantwoordelijkheden.

Gezamenlijk

In dit traject is het uitdrukkelijk de bedoeling om naast schoolbesturen ook andere partners als peuterspeelzalen, kinderdagverblijven en zorg- en welzijnsinstellingen op afroep bij de lokale educatieve agenda te laten aansluiten. Immers het onderwijsbeleid is niet meer los te zien van het lokaal jeugdbeleid, in feite betreft dit een doorstart van het lokaal onderwijs- en jeugdbeleid, waaraan nu meer in 'partnerschap' met schoolbesturen en andere instellingen vorm zal moeten worden gegeven.

Wettelijk

De Wet van 7 juli 2006 tot wijziging van de Wet op het primair onderwijs, de Wet op de expertisecentra en de Wet op het voortgezet onderwijs in verband met wijzigingen in het onderwijsachterstandenbeleid voegt aan WPO en WVO een nieuw artikel toe: Overleg onderwijsachterstandenbeleid:

Dit artikel luidt: "Burgemeester en wethouders en de bevoegde gezagsorganen van de scholen in de gemeente voeren tenminste jaarlijks overleg over het voorkomen van segregatie, het bevorderen van integratie en het bestrijden van onderwijsachterstanden, de afstemming over inschrijvings- en toelatingsprocedures en het uit het overleg voortvloeiende voorstel van het bevoegd gezag van in de gemeente gevestigde scholen om tot een evenwichtige verdeling van leerlingen met een onderwijsachterstand over de scholen te komen, waaronder de doorlopende leerlijn van voorschoolse educatie naar basisonderwijs. Het overleg is gericht op het maken van afspraken over de in de eerste volzin bedoelde onderwerpen.

Deze afspraken hebben zoveel mogelijk het karakter van meetbare doelen.

De inspectie rapporteert jaarlijks over de mate waarin die doelen worden bereikt."

(het artikel kent tenslotte tevens een regeling indien dit overleg niet tot overeenstemming leidt.)

1.4 Financiële middelen voor de educatieve agenda

Voor de gemeente

Het nieuw wettelijk kader voor het onderwijsachterstandenbeleid geeft alle gemeenten structureel een budget voor onderwijsachterstandenbeleid, dat zij grotendeels moeten inzetten voor VVE en kunnen inzetten voor schakelklassen in het primair onderwijs.

Gemeenten hebben pas na de zomer de eerste informatie ontvangen van het CFI over de hoogte van de OAB-middelen. Op basis van de som van de schoolgewichten op de peildatum 1 oktober 2004 bedraagt de specifieke uitkering voor Vlissingen voor het schooljaar 2006/2007 $416 \times \text{€} 1.368 = \text{€} 569.088$.

De besteding van deze specifieke uitkering is geormerkt en dient als volgt te zijn:

- Maximaal 15% voor voorbereiding, coördinatie, overige projecten (€ 85.000);
- de overige 85% (€ 484.000) is voor VVE en eventueel schakelklassen (gemeenten mogen zelf de verdeelsleutel bepalen).

Verder mogen gemeenten in het schooljaar 2006-2007 maximaal 20% van hun OAB-budget inzetten aan de voorbereidingen voor schakelklassen. Dit zegt echter niets over het schakelklasbudget in volgende jaren.

Voor een voorlopige indicatieve begroting 2006-2010 zie tabel 1 op de volgende pagina.

Vanwege de huidige financiële situatie van de gemeente Vlissingen zet de gemeente geen extra eigen middelen in, in tegenstelling tot de vorige GOA-periode.

Voor de schoolbesturen

Consequentie van de nieuwe wetgeving is tevens dat naast het budget voor onderwijsachterstanden dat de Gemeente Vlissingen ontvangt, de schoolbesturen hiervoor eveneens een budget krijgen. Basisscholen met veel gewichtenleerlingen ontvangen rechtstreeks van CFI de middelen voor vroegschoolse educatie. Met ingang van 1 augustus 2006 zijn deze middelen verwerkt in de lumpsumbekostiging. De berekeningswijze hiervan is als volgt:

Het budget wordt verdeeld op basis van het schoolgewicht. De formatie per schoolgewicht is verhoogd van 0,0409 naar 0,0503. In geld uitgedrukt betekent dit dat de school een bedrag van € 2551,58 per gewicht krijgt. $0,0503 \times \text{€} 50.727,29$ (de landelijke GPL-LA) = € 2551,58 krijgt. Vlissingen heeft een totaal aan schoolgewichten van 416. Dit betekent dus dat de scholen ruim 1 miljoen (€ 1.061.457) aan OAB-middelen krijgen, bedoeld om taalachterstand weg te werken en voor de vroegschoolse educatie. De motie Verhagen heeft ertoe geleid dat de formatie per schoolgewicht is verhoogd van 0,0409 naar 0,0503. Deze middelen zijn niet geormerkt voor VVE, maar voor groep 1 t/m 4. De meerwaarde van Motie Verhagen voor Vlissingen bedraagt voor de scholen alleen al bijna 2 ton, bedoeling is deze dus vooral voor Vroegschoolse activiteiten in te zetten. De middelen voor achterstandsbestrijding zijn dus als gevolg van de motie Verhagen verhoogd met een bedrag van € 476,83 per gewicht.

Overigens werkt dezelfde motie Verhagen negatief uit voor het VO. Er worden voor het VO namelijk middelen beschikbaar gesteld voor probleemcumulatiegebieden. Het VO op Walcheren komt hiervoor niet in aanmerking, terwijl er in Vlissingen toch enkele gebieden met randstedelijke problematiek zijn.

Bij het overleg educatieve agenda kan dus behalve over de gemeentelijke middelen tevens over de OAB-gelden die de schoolbesturen ontvangen gesproken worden.

Tabel 1:
Voorlopige indicatieve begroting onderwijsachterstandenbeleid 2006-2010

	schooljaar 2006-2007	schooljaar 2007-2008	schooljaar 2008-2009	schooljaar 2009-2010
VVE				
afbouw vroegschoolse bijdrage	20.000	10.000	0	0
begeleiding VVE	50.000	50.000	50.000	50.000
exploitatie voorscho(o)len	60.000	70.000	120.000	120.000
vergroten doelgroepbereik	10.000	20.000	30.000	40.000
derde dagdeel VVE- peuterspeelzaal	40.000	40.000	40.000	40.000
Schakelklassen				
voorbereiding	30.000			
exploitatie schakelklas nog onbenoemd	0	60.000	60.000	60.000
VVE/schakelklas	274.000	234.000	184.000	174.000
Totaal rijksbijdrage VVE/schakelklas	484.000	484.000	484.000	484.000
Overige projecten en coördinatie				
Monitoring taalbeleid	15.000	15.000	15.000	15.000
Reboundvoorziening	18.000	24.000	24.000	18.000
Project Bazar	0	2.000	3.000	12.000
Ambtelijke inzet	PM	PM	PM	PM
Nog onbenoemd overige projecten	52.000	44.000	43.000	40.000
Totaal rijksbijdrage vrije ruimte	85.000	85.000	85.000	85.000
Totaal budget OAB	569.000	569.000	569.000	569.000

Opmerkingen:

De cursief gedrukte bedragen zijn thans nog geschat.

Nog onbenoemd houdt in dat dit budget beschikbaar is voor de in het overleg educatieve agenda te ontwikkelen beleidsplannen.

Inzet gemeentelijke middelen voor onderwijsachterstandenbeleid

In bovenstaande tabel is een voorlopige indicatieve begroting 2006-2010 weergegeven. Enkele verplichtingen die eerder zijn aangegaan staan hierin aangegeven. Dit betreft bijvoorbeeld de Reboundvoorziening en het Project Bazar, beiden voor het VO. In het kader van VVE gaat het deels om het doorzetten van ingezet beleid. Verder zal de inzet van de beschikbare middelen voor bepaald beleid onderwerp van overleg zijn in de (lokale) educatieve agenda. Het college voert dit overleg en zal uiteindelijk besluiten over beleidsvoorstellen, incl. de allocatie van middelen.

Overige gemeentelijke middelen voor onderwijs blijven voor het onderwijsachterstandenbeleid buiten beschouwing. Uiteraard worden er al diverse middelen beschikbaar gesteld uit het programma lerende stad, zoals voor onderwijshuisvesting, leerplicht, leerlingenvervoer, schoolbegeleiding. Uit het jeugdbeleid wordt geld voor schoolmaatschappelijk werk beschikbaar gesteld, voor BOS-projecten, enzovoorts.

Hoofdstuk 2: De context waarin het nieuwe jeugd- en onderwijsbeleid tot stand komt

Bij de oriëntatie op een nieuw gemeentelijk onderwijsbeleid spelen een aantal factoren een rol.

2.1. Veranderende bestuurlijke verhoudingen

Zoals in de inleiding al opgemerkt is het lokaal onderwijsbeleid aan belangrijke veranderingen onderhevig. Dit komt enerzijds door het regeringsbeleid (terugtrekkende overheid, meer autonomie), anderzijds vanwege de roep om bestuurlijke vernieuwing, lokaal maatwerk, rekenschap, verantwoording en geïntegreerd beleid.

De visie van de rijksoverheid op bestuurlijke verhoudingen is voor het onderwijs weergegeven in de beleidsbrief "Governance in het onderwijs" (7 juli 2005). De uitvoerende regie wordt meer expliciet bij de schoolbesturen belegd. Er is geen directe bemoeienis meer van gemeenten met het interne beleid van schoolbesturen. De gemeente voert lokaal jeugd- en welzijnsbeleid dat van belang is voor de school en draagt daarnaast op tal van terreinen verantwoordelijkheden, die invloed hebben op de mogelijkheden van de school (bijvoorbeeld huisvesting, verkeersveiligheid). De gemeente kan vooral van meerwaarde zijn door in nauwe samenwerking met schoolbesturen, de regie te voeren over het stelsel van hulp- en zorgorganisaties om samenhang te bevorderen.

Conform de nieuwe wet onderwijsachterstandenbeleid houden gemeenten taken inzake het VVE-beleid (met name het voorschoolse deel) en de "Schakelklassen", en worden gemeenten en schoolbesturen verplicht over bepaalde thema's gezamenlijk overleg te voeren. Die verplichte thema's zijn het bevorderen van integratie, het tegengaan van segregatie en het bestrijden van onderwijsachterstanden, waaronder de doorlopende leerlijn van voorschoolse educatie naar basisonderwijs. Het overleg is gericht op het maken van afspraken over deze onderwerpen. Gemeenten hebben verder op onderwijsgebied de wettelijke verantwoordelijkheden op het gebied van openbaar onderwijs, het voorkomen en bestrijden van voortijdig schoolverlaten en verzuim (Leerplicht en RMC), veiligheid, onderwijshuisvesting, eerste opvang van nieuwkomers en leerlingenvoer.

Op aanverwante terreinen zoals jeugdbeleid heeft de gemeente een verantwoordelijkheid ten aanzien van de jeugdgezondheidszorg 0 – 19 jaar en ten aanzien van peuterspeelzalen, jeugd- en jongerenwerk, opvoedingsondersteuning en schoolmaatschappelijk werk.

Daarnaast hebben beleidsontwikkelingen zoals Operatie Jong en de invoering van de WMO eveneens invloed op het onderwijsbeleid.

2.2. Regionale samenwerking

Met inachtneming van de eigen identiteit en verantwoordelijkheid van de onderscheiden gemeenten is er regionale samenwerking vereist op het gebied van onderwijs. Diverse schoolbesturen (PO en VO) en instellingen (KOW, OKZ, GGD) zijn niet lokaal maar regionaal werkzaam, soms op Walcheren maar ook wel voor heel Zeeland. Voor sommige beleidsterreinen is een enkele gemeente te klein om geheel zelfstandig uitvoering te geven aan gewenst beleid. Vlissingen maakt enerzijds deel uit van de Gemeenschappelijke Regeling Regionaal Onderwijsbeleid Walcheren, waarvoor Vlissingen centrumgemeente is. Anderzijds is Walcheren aangewezen als één van de 39 RMC-regio's, met Middelburg als contactgemeente. Er is voor gekozen om ook de leerplichtfunctie hierin onder te brengen, inclusief de leerlingenadministratie.

Regelmatig overleggen de betrokken portefeuillehouders onderwijs dan ook om diverse onderwijszaken met elkaar af te stemmen. Tevens vormen zij gezamenlijk het bestuurdersoverleg regionaal onderwijs Walcheren (BROW) als bestuur van de Gemeenschappelijke Regeling Regionaal Onderwijsbeleid Walcheren. In dit Walchers portefeuillehoudersoverleg vindt afstemming plaats met het educatief plan voor de volwasseneducatie⁸.

Het is dan ook vanzelfsprekend dat er mede vanuit de lokale Vlissingse beleidsagenda tevens toegewerkt zal worden naar een regionale Walcherse educatieve agenda. Op provinciaal niveau zal een Zeeuwse educatieve agenda ontstaan.

In mei 2006 is een Taskforce Jeugd in Zeeland ingesteld met de opdracht de regie binnen het preventief jeugdbeleid vorm te geven. De Taskforce gaat een *basisinfrastructuur voor jeugd* in Zeeland inrichten, met als kenmerken: overzichtelijk, toegankelijk en samenhangend.

De basisstructuur bestaat in ieder geval uit de volgende elementen:

1. Centra voor Jeugd en Gezin binnen de Zeeuwse gemeenten.
2. Zorgstructuren rond de scholen.
3. Gezamenlijk en afgestemd preventieaanbod aan scholen.
4. Netwerkvorming tussen de betrokken instellingen om zo tot een integrale werkwijze rond de cliënt te komen.

2.3. Operatie Jong en de WMO

Het nieuwe bestuurlijke arrangement voor gemeenten en schoolbesturen dat vanaf 1 augustus 2006 van kracht zal zijn, komt tot stand in een veranderende omgeving waarin met name de Operatie Jong en de geplande invoering van de Wet maatschappelijke ondersteuning (WMO) hun impact (gaan) hebben. De Operatie Jong richt zich op het doorbreken van institutionele verkokering en streeft naar resultaatgerichte samenwerking van een keten van instanties vanuit een gezamenlijke visie. Dat betekent dat gemeenten en schoolbesturen nadrukkelijker gaan opereren in een breder speelveld, temidden van maatschappelijke organisaties als politie, jeugdgezondheidszorg, welzijn, cultuur en sport.

De verantwoordelijkheid voor een gedegen preventief jeugdbeleid wordt nog eens onderstreept in het recente *Sturingsadvies* vanuit Operatie Jong. Gemeenten zijn verantwoordelijk voor het realiseren van de doelstellingen van het lokale jeugdbeleid. Ook wordt in het advies gepleit voor een vereenvoudiging in de aansturing van het jeugdbeleid.

Een deel van de toekomstige verhoudingen in dit speelveld wordt geregeld door de toekomstige Wet Maatschappelijke Ondersteuning (WMO). Kernpunt van de WMO is dat alle burgers mee (kunnen) doen, dus ook alle jongeren. Met de WMO wordt de positie van de gemeente in het krachtenveld van maatschappelijke ondersteuning versterkt. Achterliggende gedachte is dat gemeenten – beter dan de rijksoverheid – weten welke organisaties ingeschakeld kunnen worden en aan welke voorzieningen burgers behoefte hebben. Gemeenten krijgen meer lokale beleidsvrijheid, maar dat dient wel gepaard te gaan met meer inbreng van betrokkenen en maximaal transparante besluitvorming en inzicht in bereikte resultaten. Voor de lokale en de interbestuurlijke verhoudingen geeft de Gemeentewet reeds het kader. Met de WMO worden gemeenten onder meer verplicht tot het vierjaarlijks opstellen van een plan met een sterk agendazettend karakter.

⁸ Meer omtrent volwasseneducatie in § 2.3.

2.3 Overige beleidsontwikkelingen

In deze paragraaf geven wij aanvullend een overzicht van andere beleidsontwikkelingen die verband houden met onderwijs.

Zorgplicht voor passend onderwijs

Zeer actueel in de onderwijssector is de “zorgplicht voor passend onderwijs”. Passend onderwijs voor iedere leerling: dat is het doel van de aanpassing van zorg voor leerlingen. In 2005 en 2006 sprak het ministerie van OCW samen met onderwijs- en ouderorganisaties over de manier waarop dit passend onderwijs vorm moet worden gegeven. Bij de vernieuwing van de zorgstructuur staat de zorgplicht centraal. Het complexe regelstelsel voor speciale leerlingenzorg wordt gedereguleerd waarbij de scholen en hun besturen de verantwoordelijkheid krijgen om voor alle leerlingen (ongeacht hun beperking) een passend onderwijsaanbod te realiseren. Als de school waar het kind is aangemeld zelf de extra zorg niet geven kan, moet zij zoeken naar een andere school die dat wel kan. Ouders hoeven dus niet meer te “shoppen” langs verschillende scholen als zij steeds dichte deuren vinden. Ook kunnen er op deze manier geen kinderen meer tussen wal en schip terecht komen. Er zal immers altijd een plaats voor hen gevonden moeten worden. Het is daarbij niet zo dat scholen verplicht worden om alle leerlingen binnen de eigen school onderwijs aan te bieden. Het kan ook passend zijn om een kind onderwijs te bieden op een school die gespecialiseerd is om onderwijs en begeleiding te geven voor geïndiceerde leerlingen.

Dit voorstel is september 2006 in de “Uitwerkingsnotitie Vernieuwing zorgstructuren funderend onderwijs” aangeboden aan de Tweede Kamer. In de komende jaren zal OCW de plannen in deze notitie uitwerken tot wetwijzigingsvoorstellen om te zorgen dat er geen enkel kind meer tussen de wal en het schip belandt.

Op welke manier en onder welke condities de plannen worden uitgewerkt, is afhankelijk van het nieuwe regeerakkoord. Het beschikbaar stellen van financiële middelen is daarbij maatgevend. Duidelijk is in ieder geval dat de rijksoverheid de invoering van een zorgplicht als een goed instrument ziet om de regellast terug te dringen, ruimte te bieden voor maatwerk en de groei van het speciaal onderwijs af te remmen. De invoering van de zorgplicht maakt verdergaande ketensamenwerking en ontschotting tussen onderwijs en jeugdzorg noodzakelijk. Met de gemeente als regisseur zal passend onderwijs in de toekomst een prominente plaats op de educatieve agenda krijgen.

Leerplus Arrangement VO en gewichtenregeling BO

In de nieuwe wet onderwijsachterstandenbeleid worden nieuwe criteria voor doelgroepen geformuleerd, zowel in het vo als het bo. In het bo gaat het opleidingsniveau van de ouders als belangrijkste criterium gelden, etniciteit komt te vervallen. Voor het vo is het Leerplus Arrangement voorgesteld. De voorgestelde indicator is het ‘armoedeprobleemcumulatiegebied’. Aan de hand van de postcodes van de leerlingen wordt het percentage leerlingen uit een achterstandswijk bepaald. Ook hier tracht het Ministerie het criterium etniciteit te laten vervallen en achterstandsmiddelen meer gericht in te zetten. De doelstellingen zijn:

- Voorkomen van vroegtijdig schoolverlaten. Dit vereist samenwerking met de gemeente, leerplicht, maatschappelijk werk, politie, jeugdgezondheidszorg en jeugdzorg (zie Operatie Jong). Scholen worden gestimuleerd om zorgadviesteams te vormen.
- Bestrijding van taalachterstand is essentieel. Scholen worden geactiveerd tot het voeren van een expliciet taalbeleid. Scholen bepalen zelf hoe de middelen worden ingezet.

Breedtesportimpuls (BSI)

De gemeente Vlissingen vindt een gevarieerd en samenhangend aanbod van sportvoorzieningen en sportactiviteiten belangrijk. Breedtesport en de Bos-projecten (Buurt-Onderwijs-Sport) worden voortgezet en waar mogelijk versterkt (Op Stoom).

Sinds 2004 zet de gemeente Vlissingen door deel te nemen aan het Breedtesportproject in op sportstimulering in brede zin. Hiervoor is samen met de gemeente Middelburg een aanvraag gedaan bij het Ministerie van VWS.

De algemene – door VWS gestelde - doelstellingen van een Breedtesportproject zijn verbetering van het lokale sport- en bewegingsaanbod met een langdurend effect; het inzetten van sport als middel in de oplossing van een aantal maatschappelijke problemen; het bevorderen van samenwerking tussen verschillende beleidssectoren en sportaanbieders en de vergroting van sportdeelname door verschillende doelgroepen.

De Breedtesportimpuls kent 6 deelprojecten, waarvan er 2 nauwe samenwerking met het onderwijs vragen.

Projectonderdeel 3 van de breedtesport is "kwaliteitimpuls bewegingsonderwijs". Het doel van dit deelproject is het verbeteren van de kwaliteit van het bewegingsonderwijs en het stimuleren van sportkennismaking door samenwerking tussen scholen, kinderopvang en sportaanbieders. Voor de uitvoering van dit project is een convenant met Archipel Scholen gesloten. Vijf schoolbesturen vanuit het basisonderwijs in Vlissingen hebben het convenant mede ondertekend.

Het project loopt nog door tot en met 2009. In het convenant is opgenomen dat de scholen zich verplichten om de uitgangspunten van het convenant na 2009 zelf voort te zetten.

Naast het project "Kwaliteitimpuls bewegingsonderwijs" is er ook vanuit het deelproject "Sportbuurtwerk" een relatie met scholen. Communicatie over dit project loopt veelal via het basisonderwijs en qua uitvoering wordt er samengewerkt met de Verlengde schooldag projecten.

De verwachting is dat dit in de nabije toekomst alleen maar toeneemt. Zeker nu de scholen verantwoordelijk worden gemaakt voor de buitenschoolse opvang zal het belang van samenwerking tussen onderwijs en sportorganisaties alleen maar groter worden. Sport leent zich bij uitstek om als invulling te worden gebruikt voor buitenschoolse opvang. Landelijke zijn er al diverse voorbeelden van het integreren van sportactiviteiten in de buitenschoolse opvang. Samenwerking tussen het onderwijs en de sportsector zowel binnenschools als buitenschools is daarbij van groot belang.

BOS-impuls

De Tijdelijke stimuleringsregeling buurt, onderwijs en sport, de zogenaamde BOS-impuls is er op gericht gemeenten te ondersteunen bij hun aanpak van achterstanden van jeugdigen van 4 tot 19 jaar. Deze achterstanden kunnen zich voordoen op het gebied van gezondheid, welzijn, onderwijs, opvoeding, sport of bewegen. Een ander doel is het bestrijden van overlast. De BOS-impuls sluit aan bij het arrangement dagindeling van jeugdigen. De samenwerking tussen de BOS-partijen moet leiden tot een aanbod van arrangementen (sport en dagindeling jeugdigen). Het is de taak van gemeenten om stedelijk beleid te formuleren en de uitvoering over te laten aan de instellingen.

De Gemeente Vlissingen heeft tweemaal een aanvraag ingediend bij VWS om deel te nemen aan deze regeling. Zowel de Bos aanvraag voor het Middengebied als die voor Oost Souburg is toegekend. Beide aanvragen kennen een arrangement gericht op het bestrijden van de bewegingsachterstand. Hierin wordt een relatie gelegd naar zowel het basisonderwijs (deelname, verlengde schooldag) als het voortgezet onderwijs (inzet stagiaires).

Cultuur en School

Binnen het Actieplan Cultuurbereik zullen de provincies (en de G30) een grote rol spelen bij het stimuleren en ondersteunen van scholen bij visievorming en netwerkvorming ter bevordering van de cultuureducatie in het primair onderwijs.

Taken:

- Het voortzetten en verspreiden van de activiteiten binnen het kader van Cultuur en School die gericht zijn op bevordering van duurzame relaties tussen scholen en culturele instellingen en het versterken van de aandacht voor cultuur in het onderwijsprogramma;
- Het bevorderen van de beschikbaarheid van informatie ten dienste van een op vraag toegesneden educatief aanbod.

Volwasseneneducatie

Als gesproken wordt over onderwijs gaat het niet alleen om kinderen en jonge mensen. In Nederland kunnen ongeveer 1 miljoen volwassenen niet of nauwelijks lezen en schrijven. Zij hebben een verhoogd risico om in een situatie van sociale uitsluiting te komen. Naar schatting zijn onder hen zo'n 250.000 "echte" analfabeten, de overigen zijn functioneel analfabeet. Via de volwasseneneducatie wordt mensen die onvoldoende opleiding hebben genoten of een gebrekkige kennis van de Nederlandse taal hebben, alsnog de mogelijkheid geboden om hun sociale (maatschappelijke), educatieve of professionele redzaamheid te vergroten. De afgelopen jaren is een omslag in de volwasseneneducatie bewerkstelligd van aanbodgericht (door de regionaal opleidingen centra - ROC's - bepaald) naar vraaggericht (door gemeenten bepaald). Voor het formuleren van de vraag naar educatie en de verwachte maatschappelijke effecten werken de 3 gemeenten op Walcheren aan een gezamenlijk educatieplan, dat afgestemd wordt met de Oosterschelderegio.

Oud- en nieuwkomers vormen een kwetsbare groep. De nieuwe wet inburgering zal nog verdere consequenties hebben voor de volwasseneneducatie.

Kenniswerf

Vlissingen neemt deel aan het Akkoord Zeeuwse Kenniseconomie. Dit is erop gericht de Zeeuwse Kenniseconomie ingrijpend te versterken. In het kader van die verbetering zijn voor de periode 2005 – 2010 drie hoofddoelen geformuleerd:

1. De verhoging van de kwalificaties van de Zeeuwse studenten en de Zeeuwse beroepsbevolking;
2. De verbetering van de kennisuitwisseling tussen ondernemers, overheid en onderwijs;
3. De versterking van de innovatiekracht van het Zeeuwse bedrijfsleven.

Om deze doelen te bereiken zijn in Zeeland 21 deelprojecten met eigen doelstellingen geformuleerd. Het realiseren van een Kenniswerf in Vlissingen is één van deze deelprojecten. Als algemeen doel voor dit deelproject is geformuleerd: Genereren van innovatieve kennis binnen en tussen onderwijsinstellingen, bedrijven en overheden.

De Kenniswerf hangt nauw samen met het naastgelegen Edisonterrein, waar het beroepsonderwijs in Zeeland samen met het bedrijfsleven een Techniekcentrum realiseert. De Kenniswerf is belangrijk om het beroepsonderwijs in de gemeente Vlissingen te versterken. Dit gebeurt enerzijds door samenwerking tussen VMBO – MBO en HBO. Anderzijds moet de Kenniswerf, als speerpunt in het Akkoord Zeeuwse Kenniseconomie, optimaal worden ingezet voor de versterking van het kennisniveau van de Zeeuwse beroepsbevolking en het aantrekken van daarbij passende bedrijven middels een actieve acquisitie. Essentieel daarin is de samenwerking tussen de drie O's: onderwijs, overheid en ondernemers.

Kennis wordt gedeeld, inwoners horen hun kennis ten dienste te stellen van elkaar.

Initiatieven op dat gebied worden gestimuleerd.

Flankerend beleid

Flankerend beleid is beleid dat de koers bepaalt of bijstuurt vanuit een breder strategisch kader. In die zin is de WMO bijvoorbeeld zowel flankerend t.a.v. onderwijsbeleid en tegelijk richtinggevend. Het onderwijsbeleid op haar beurt kan maatschappelijke effecten bewerkstelligen die de uitvoering van de WMO kunnen versterken of verzwakken.

Een aantal wettelijke taken van de gemeente kunnen eveneens gezien worden als flankerend:

- Jeugdgezondheidszorg (JGZ; 0-19); basistakenpakket, EKD, maatwerk
- Actieplan cultuurbereik; inclusief Regeling Versterking Cultuureducatie;
- Wet Werk en Bijstand (WWB).

In het kader van de WWB worden reïntegratieplannen opgesteld voor klanten die tot de doelgroep behoren. Dit zijn burgers met een WWB, loaw, loaz en Bbz uitkering en niet-uitkeringsgerechtigden (bijv. herintreders). Een reïntegratieplan is gericht op het verkrijgen van reguliere arbeid. Stapsgewijs beschrijft het plan de (kortste) weg richting arbeid en de instrumenten die daarvoor ter ondersteuning ingezet kunnen worden. Scholing is één van de belangrijkste instrumenten. De scholing reikt van kortdurende cursussen tot opleidingen met een duur van 18 uur per week. Opleidingen 19 uur per week (het zogenaamde voltijdsonderwijs) zijn in principe niet mogelijk in combinatie met een WWB uitkering.

Financiering van deze opleidingen geschiedt vanuit het daarvoor bestemde WWB-werkbudget.

- "Wet Collectieve Preventie Volksgezondheid (WCPV)"

2.4. Ondersteuningstraject van de VNG: Kwaliteit van Uitvoering

De VNG tracht – binnen de kaders van de mogelijkheden - een zo sterk mogelijk lokaal onderwijs- en jeugdbeleid te ondersteunen, derhalve ook in het kader van de lokale educatieve agenda. Een belangrijk ondersteuningstraject is Kwaliteit van Uitvoering, waarbinnen ondersteuningsmateriaal ontwikkeld is, zoals brochures en handreikingen, cursussen en een website. Specifieke aandacht gaat daarbij uit naar kleine gemeenten en de mogelijkheden voor onderlinge samenwerking.

Voor Zeeland betekent dit concreet dat de mogelijkheden voor een provinciale Zeeuwse educatieve agenda eveneens onderzocht worden. Op Walchers niveau ondersteunt Oberon in samenwerking met Sardes de drie gemeenten concreet via een adviseur. De adviseur ondersteunt de drie gemeenten bij het opzetten van de lokale en regionale educatieve agenda, waarbij tevens gelet wordt op de samenhang met de provinciale educatieve agenda.

Hoofdstuk 3: De beleidsthema's nader toegelicht

De inhoud van het gemeentelijk onderwijsbeleid wordt bepaald enerzijds door wettelijke taken en anderzijds door strategische keuzes van het gemeentebestuur om door regie en de inzet van lokale middelen bij te dragen aan de ontwikkeling van het onderwijs om maatschappelijke effecten te bewerkstelligen voor de eigen gemeente. In dit hoofdstuk lichten wij de diverse beleidsthema's nader toe. Aangegeven wordt wat de wettelijke taken van de gemeenten zijn en wat de stand van zaken anno 2006 is, zowel landelijk als lokaal.

Lokaal onderwijs- en jeugdbeleid omvat diverse beleidsterreinen, waarin de gemeente een variërende rol vervult of kan vervullen. Soms ligt deze rol wettelijk vast en is er sprake van een duidelijke verticale gezagsstructuur en verantwoordelijkheid. Op andere terreinen dienen de partners onderling te overleggen en afspraken te maken. Dit overleg, dat in de plaats komt van het OOGO (voor wat het onderwijsachterstandenbeleid betreft), wordt aangeduid als de (Lokale) Educatieve Agenda.

Ten aanzien van de wettelijke taken staat in tabel 2 (blz. 22) per beleidsterrein tussen haakjes aangegeven welke wet of regeling eraan ten grondslag ligt. In categorie 1 zijn de beleidsterreinen ondergebracht waarvoor scholen de eindverantwoordelijkheid hebben. Categorie 3 bevat de terreinen waarvoor gemeenten verantwoordelijk zijn. Categorie 2 bevat de terreinen waarbij de rollen van gemeente, besturen en overige partners per thema kunnen wisselen. Dit zijn de onderwerpen waarop schoolbesturen en gemeenten elkaar in ieder geval ontmoeten. Categorie 2 is te beschouwen als de romp van de lokale educatieve agenda. Dit zijn de thema's waarover gemeenten en schoolbesturen het in ieder geval eens dienen te worden. Deze romp kan worden aangevuld met thema's uit categorie 1 en 3 die door gemeente of schoolbesturen worden aangedragen. Beiden hebben agenderingsrecht en gezamenlijk bepalen zij de inhoud van de lokale educatieve agenda. In hoofdstuk 1 is reeds aangegeven wat gemeente en schoolbesturen op de educatieve agenda willen plaatsen.

Tabel 2: Overzicht van mogelijke beleidsthema's voor (lokale) educatieve agenda⁹

	Categorie 1	Categorie 2	Categorie 3
Eind-verantwoordelijke	Scholen	In overleg tussen partners (de educatieve agenda)	Gemeenten
Uitvoering	Scholen	Gemeenten en scholen	Gemeenten
Beleidsthema's	<ul style="list-style-type: none"> • Onderwijsprestaties (WPO/WVO) • Taalbeleid (WPO/WVO) • Ouderbetrokkenheid (WPO/WVO) • Informatievoorziening aan ouders en leerlingen (WPO/WVO) • Doorstroom PO-VO (WPO/WVO) • Wachtlijsten overgang PO en VO (WPO/WVO) • Wachtlijsten speciaal onderwijs (WPO) • Toegankelijkheid (WPO/WVO) • Spreiding zorgleerlingen (WPO/WVO) 	<ul style="list-style-type: none"> • Voor- en vroegschoolse educatie (o.a. Wet OAB) • Peuterspeelzaalwerk (gemeentelijk beleid) • Kinderopvang (Wet Kinderopvang) • Opvang jeugdigen die buiten de boot dreigen te vallen (RMC/WVO/WEB/WEC) • Vroegsignalering (WPO, JGZ) • Zorg in en om de school (i.h.k.v. Operatie Jong) • Brede school (gemeentelijk beleid) • Schakelklassen (WPO, Wet OAB) • Voortijdig schoolverlaten (RMC, Leerplichtwet) • Spreiding achterstandsleerlingen en integratie, als overlegpunt (Wet OAB) • Onderwijsachterstanden, als overlegpunt (Wet OAB) • Schoolbegeleiding (gemeentelijk beleid) • Schoolmaatschappelijk werk (impulsregeling, WMO) • Reboundvoorzieningen (WVO) • Veiligheid in en rond de school (WVO) 	<ul style="list-style-type: none"> • Leerplicht / schoolverzuim (Leerplichtwet 1969) • RMC (WVO/WEB) • Leerlingenvervoer (WPO) • Huisvesting (WPO/WVO) • Spreiding jeugdvoorzieningen (WMO) • Preventief lokaal jeugdbeleid, 5 functies (WMO)

⁹ Vrij naar VNG/Oberon: De lokale educatieve agenda, Utrecht 2006, tabel 1

3.1. Gemeentelijke beleidsthema's (categorie 3)

Thema: Leerplicht/melding schoolverzuim

Wat is het:

De gemeente is verplicht er op toe te zien dat iedere leerplichtige in de gemeente bij een onderwijsinstelling staat ingeschreven en deze daadwerkelijk bezoekt. In 1994 is in de Leerplichtwet de bepaling opgenomen dat de gemeenten verplicht zijn jaarlijks aan het Rijk opgave te doen van de omvang en behandeling van het gemelde schoolverzuim. Deze maatregel heeft geleid tot een sterke verbetering van de registratie van schoolverzuim (en voortijdig schoolverlaten).

Wettelijke taak: Leerplicht handhaven

Stand van zaken landelijk:

De afgelopen jaren is de aandacht voor handhaving leerplicht toegenomen, mede als gevolg van het beleid bestrijding voortijdig schoolverlaten. Dit beleid is een precisering van het tegengaan van absoluut verzuim ten gunste van optimalisering van de scholing. Voor de nabije toekomst wordt een nog beleidsrijkere invulling verwacht, gezien de voortdurende discussie omtrent verlenging van de leerplicht, invoer van een leerwerkplicht en de plannen van de Taskforce Jeugdwerkloosheid.

Stand van zaken in Vlissingen:

In het collegeprogramma staat aangegeven dat schoolverzuim moet worden teruggedrongen. De leerplichtfunctie is ondergebracht bij het RMC en wordt op Walchers niveau uitgevoerd. De stand van zaken is onlangs door Sardes in beeld gebracht, waarbij naar voren kwam dat de formatie voor leerplicht momenteel ontoereikend is.

Thema: RMC /Bestrijding van voortijdig schoolverlaten

Wat is het:

Voortijdig schoolverlaten is een weerbarstig probleem dat niet alleen grote gevolgen heeft voor de jongeren om wie het gaat, maar voor de samenleving als geheel. Te veel jongeren ondervinden problemen in hun leerloopbaan, waardoor ze te vroeg stoppen met hun opleiding en geen startkwalificatie halen. Het opleidingsniveau van deze jongeren is te laag, daardoor hebben ze een moeilijke positie op de arbeidsmarkt en (daardoor) meer kans op een armoedesituatie.

Het land is verdeeld in 39 regio's met ieder een contactgemeente. De contactgemeenten zijn verplicht een netwerk op te zetten van organisaties in de regio die betrokken zijn bij de begeleiding van de risicogroepen. Behalve de onderwijsinstellingen en Leerplicht, zijn dat o.a. de WIW-organisaties (Wet inschakeling Werkzoekenden), de Centra voor Werk en Inkomen, de jeugdhulpverlening (Bureaus Jeugdzorg en maatschappelijk werk) en organisaties op het gebied van justitie (Raad voor Kinderbescherming, bureau HALT). Dit leerlinggeoriënteerd netwerk

moet ervoor zorgen dat iedere voortijdig schoolverlater via een traject op maat alsnog een startkwalificatie haalt.

Wettelijke taak: bestrijden voortijdig schoolverlaten door opzetten regionaal netwerk

Stand van zaken landelijk:

De overheid stelt zich ten doel dat zoveel mogelijk leerlingen een startkwalificatie halen. Dat is minimaal een diploma HAVO, VWO of het niveau 2 (basisberoepsopleiding) van het MBO. Bij voortijdig schoolverlaters gaat het vooral om uitvallers in het VMBO en MBO.

Op 28 april 2006 is de perspectievennota "Aanval op uitval" aangenomen in de Ministerraad. Met deze nota willen minister Van der Hoeven en staatssecretaris Rutte een perspectief schetsen om het aantal schoolverlaters te verlagen naar 35.000 in 2010. In de nota worden tevens een aantal maatregelen genoemd zoals:

- verlenging van de leerplicht, versterking van de leerplichthandhaving;
- extra stageplaatsen;
- versterking van de regionale meld- en coördinatiefunctie (RMC) en van de regeling meldplicht voor voortijdig schoolverlaters tot 23 jaar;
- aanpak van risicojongeren; nazorg voor leerlingen die overstappen van vmbo naar mbo en afspraken met regio's waar de meeste uitval is.

Stand van zaken in Vlissingen:

Net als voor de leerplichtfunctie geldt voor het RMC dat deze in Middelburg als centrumgemeente is ondergebracht en op Walchers niveau wordt uitgevoerd.

Thema: Leerlingenvervoer

Wat is het:

Via het Gemeentefonds wordt er geld ter beschikking gesteld voor het leerlingenvervoer. Gemeenten dienen daartoe een verordening op te stellen. Voor gemeenten is er beperkte beleidsvrijheid. Zo kan de afstandsgrens zelf bepaald worden (niet meer dan 6 kilometer), kunnen er eigen bijdragen gevraagd worden en varieert de opvatting van wat "passend vervoer" is.

Wettelijke taak:

Op grond van de artikelen 4 van de WPO, de WVO en de WEC, hebben gemeenten de zorgplicht voor het leerlingenvervoer voor scholen die vallen onder deze drie wetten.

Stand van zaken landelijk:

Landelijk is men bezig om te bezien of het in de toekomst mogelijk is het doelgroepenvervoer (i.c. het leerlingenvervoer) zoveel mogelijk te bundelen. Hierbij moet niet zozeer gedacht worden aan allerlei soorten mensen in 1 bus, maar een bundeling in organisatorische zin (financieel/ 1 loketfunctie/aanbesteding etc).

Stand van zaken in Vlissingen:

Er is een verordening voor het leerlingenvervoer, deze geldt voor leerlingen in het primair en voortgezet onderwijs. Na een Europese aanbestedingsprocedure wordt het leerlingenvervoer vanaf het schooljaar 2006/2007 goedkoper uitgevoerd zonder dat er al te veel op de kwaliteit is ingeleverd.

Thema: Onderwijshuisvesting

Wat is het:

In 1997 is de onderwijshuisvesting van scholen voor het primair, voortgezet en speciaal onderwijs gedecentraliseerd van het rijk naar de gemeenten. Vanaf dat jaar ontvangen gemeenten in het Gemeentefonds jaarlijks 1,29 miljard euro om de zorgplicht voor hun schoolgebouwen goed te regelen. Gemeenten hebben de opdracht om te voorzien in adequate huisvesting voor het primair en voortgezet onderwijs, op basis van een verordening. Om een contextrijke, veilige, moderne fysieke leeromgeving te bevorderen stelt de gemeente jaarlijks een onderwijshuisvestingprogramma op.

De gemeente heeft met deze middelen ook instrumenten in handen om eventueel onderwijsinhoudelijk beleid uit te voeren: 'stenen koppelen aan inhoud'. Onderwijshuisvesting wordt dan een belangrijk instrument van lokaal onderwijsbeleid, bijv. t.a.v. de Brede Schoolontwikkelingen.

Wettelijke taak:

Deze verplichting ligt vast in de diverse onderwijswetten: de Wet op het primair onderwijs (WPO), de Wet op het voortgezet onderwijs (WVO) en de Wet op de expertisecentra (WEC).

Stand van zaken landelijk:

Sinds enkele jaren vindt monitoring plaats hoe gemeenten omgaan met deze gedecentraliseerde taak. Hieruit is gebleken dat lang niet alle gemeenten de voor onderwijshuisvesting bestemde middelen ook daadwerkelijk ten volle daarvoor besteden.

Stand van zaken in Vlissingen:

Op basis van het Integraal Huisvestingsplan (IHP) Onderwijs zal een lange termijnperspectief op onderwijshuisvesting ontwikkeld worden in relatie tot kwalitatieve en kwantitatieve ontwikkelingen in het onderwijs, demografische ontwikkelingen, het brede schoolconcept én stedenbouwkundige ontwikkelingen.

De raad heeft in het IHP de beleidskeuzes t.a.v. onderwijshuisvesting reeds vastgesteld. Vlissingen geeft op jaarbasis € 4 miljoen uit aan onderwijshuisvesting. Hierin zit een substantieel deel kapitaallasten! De hoogte van de inkomsten zijn ook in die orde van grootte.

Thema: Preventief lokaal jeugdbeleid, 5 functies / Spreiding jeugdvoorzieningen

Wat is het:

Op 1 januari 2005 is de Wet op de jeugdzorg in werking getreden. Daarin worden de aanspraak op, de toegang tot en de bekostiging van de jeugdzorg geregeld. De 5 functies van het jeugdbeleid maken duidelijk wat, aansluitend op de jeugdzorg, een adequaat en sluitend gemeentelijk voorzieningenniveau voor lokaal jeugdbeleid is. Oftewel het aanbod dat minimaal voor kinderen, jongeren en hun ouders beschikbaar en vrij toegankelijk moet zijn om problemen bij het opgroeien en opvoeden te voorkomen, te signaleren en zoveel mogelijk te verhelpen. De ordening van het aanbod bestaat uit vijf functies, die in iedere gemeente aanwezig dienen te zijn:

1. Informatie geven aan ouders, kinderen en jeugdigen over opvoeden en opgroeien
2. Signaleren van problemen door instellingen als jeugdgezondheidszorg en onderwijs
3. Toegang tot het hulpaanbod, beoordelen en toeleiden naar voorzieningen aan de hand van de sociale kaart voor ouders, kinderen, jeugdigen en verwijzers;
4. Pedagogische hulp (advisering en lichte hulpverlening) zoals maatschappelijk werk en coaching van jongeren;
5. Coördineren van zorg in het gezin op lokaal niveau.

Wettelijke taak:

Deze taken worden vanaf 2007 ondergebracht in de WMO als prestatieveld 2. Dit prestatieveld luidt: “op preventie gerichte ondersteuning bieden aan jongeren met problemen met opgroeien en van ouders met problemen met opvoeden”.

De gemeente krijgt in de vertaling van bovengenoemde beleidsambities vooral de verantwoordelijkheid te zorgen voor het coördineren van vroegsignalering vanuit de vindplaatsen, zoals kindercentra, en zorgen voor een sluitende keten in de aanpak van de signalen.

Stand van zaken landelijk:

De rijksoverheid is in 2003 “Operatie Jong” gestart met de taak om meer samenhang in het jeugdbeleid te brengen en daarbij knelpunten die in de praktijk worden ervaren als uitgangspunt te nemen. In april 2006 is het sturingsadvies “Koersen op het kind” uitgebracht. Dit advies gaat uit van de volgende principes. Ouders zijn primair verantwoordelijk voor de opvoeding van hun kinderen. Aanvullend heeft de overheid de volgende taken: Zij biedt algehele ondersteuning aan alle kinderen en ouders en specifieke ondersteuning op het moment dat kinderen extra steun nodig hebben in hun ontwikkeling of ouders bij de opvoeding. Gemeenten krijgen de opdracht om het stelsel van voorzieningen en instellingen zodanig te organiseren dat de taken gebundeld aan het kind en de ouders worden aangeboden. Bundel de taken op het gebied van opvoeding, preventieve gezondheidszorg en bescherming in een laagdrempelig, eerstelijnscentrum voor alle jeugdigen en ouders (een centrum voor jeugd en gezin) in de directe nabijheid.

Stand van zaken in Vlissingen:

In het WMO “4 jarenplan” is als doelstelling voor prestatieveld 2 opgenomen:

“In 2007 weten ouders en jeugdigen waar zij informatie en advies kunnen verkrijgen op het gebied van opvoeden en opgroeien. In 2007 maakt de gemeente een plan dat ouders en jeugdigen de ondersteuning die zij nodig hebben op snelle, duidelijke en toegankelijke wijze krijgen en een adequaat antwoord biedt op hun vraag op het gebied van opvoedings-, opgroei- en gezinsondersteuning.”

Zie ook hetgeen over de Taskforce Jeugd is opgemerkt in § 2.2.

Thema: Diversiteitbeleid

Wat is het:

Het in 2005 vastgestelde diversiteitbeleid heeft als kern: inwoners aanspreken als burger, uitgaan van ieders kwaliteiten en belemmeringen aanpakken die de kansen van een ieder op participatie in de weg zitten. De gemeente wil het gebruikelijke doelgroepenbeleid omzetten in een algemeen beleid. Horen bij een doelgroep wil niet per definitie zeggen dat iemand aparte aandacht moet krijgen. Het gaat om die mensen uit een doelgroep die problemen ervaren bij het participeren in de samenleving. Zo nodig kan er dan tijdelijk specifiek beleid gevoerd worden als blijkt dat het algemene beleid en voorzieningen niet toereikend zijn.

Door zich af te vragen wat iemand nodig heeft om mee te doen passend bij de leeftijd en levensfase wordt er allereerst algemeen beleid ontwikkeld en algemene voorzieningen gecreëerd gericht op “alle” kinderen, jongeren, enz. om mee te doen. Daardoor kunnen veel problemen met niet meedoen worden voorkomen.

Wettelijke taak:

Participeren, meedoen, vormt de kern van de Wet op Maatschappelijke Ondersteuning.

Stand van zaken landelijk: n.v.t.

Stand van zaken in Vlissingen:

Onderwijs speelt een belangrijke rol in het bevorderen van de maatschappelijke participatie van de (prioritaire) doelgroepen van de gemeente. De gemeente Vlissingen streeft naar een participatie in de Vlissingse samenleving van alle burgers ongeacht afkomst, leeftijd, handicap, voorkeur etc.

De doelstelling van het diversiteitbeleid is dat het algemeen beleid zo uitwerkt dat "alle" burgers hiertoe dezelfde toegang hebben. Dat geldt ook voor het onderwijsbeleid."

3.2. Gezamenlijke beleidsthema's gemeenten en andere partners (categorie 2)

Thema: Voor- en vroegschoolse educatie (VVE) en vroegsignalering

Wat is het:

Het belang van de vroege kinderjaren voor ontwikkelingskansen en maatschappelijke participatie kan moeilijk worden overschat. In die jaren vindt de snelste ontwikkeling plaats en blijken in de praktijk ook aanzienlijke verschillen in de ontwikkeling van de kinderen te ontstaan. Achterstanden die zich bij aanvang van de basisschool voordoen worden niet meer ingelopen. Onderzoek (Heckman, Esping-Andersen, Cleveland & Krashinsky) heeft aangetoond dat investeringen op jonge leeftijd zich op de lange duur veelvoudig terugbetalen. VVE speelt hierin een belangrijke rol. Doel van VVE is de taal- en ontwikkelingsachterstand bij de doelgroep te voorkomen, dan wel zo snel mogelijk aan te pakken. De doelgroep betreft allochtone en autochtone peuters met een forse taalachterstand. Daarom start de aanpak voorschools (2- tot 4-jarigen) en loopt door naar vroegschoolse (groep 1 en 2 van het basisonderwijs).

Wettelijke taak:

Het VVE-beleid is een wettelijke taak van de gemeente op het gebied van achterstandsbeleid (in de nieuwe wet OAB). De AMvB voor onderwijsachterstandenbeleid meldt, dat gemeenten moeten streven om het bereik onder de doelgroep voorschoolse educatie te verhogen met minimaal 20 procentpunten in 2010 ten opzichte van 2006. Dit beleid sluit aan bij het jeugd- en welzijnsbeleid waar de gemeente verantwoordelijk voor is.

Voor het VVE-beleid ontvangt de gemeente een subsidie van het Rijk. Echter met ingang van 1 augustus 2005 ontvangen basisscholen die gewichtsgelden ontvangen extra middelen (die eerder naar de gemeenten gingen) o.b.v. de 'Motie Verhagen'. De bedoeling is dat deze middelen worden ingezet o.a. t.b.v. vroegtijdige signalering van achterstanden in de groepen 1 tot en met 4. De middelen die de schoolbesturen nu nog van de gemeente ontvangen voor VVE dienen derhalve de komende jaren tot nul te worden afgebouwd, ten gunste van de subsidie aan peuterspeelzalen/kinderdagverblijven die deelnemen aan het VVE-beleid. De gemeente ontvangt sinds 1 augustus 2006 alleen nog middelen voor het voorschoolse deel.

Stand van zaken landelijk:

Gemeenten hebben de opdracht om een verhoging van 20% te realiseren per 1 augustus 2010 t.o.v. 2006. Dit houdt in dat indien het doelgroepbereik momenteel 40% is, dan het streven dus moet zijn dat dit 60% zal worden. De ambitie is landelijk een deelname te bereiken van 70% van de doelgroep om de startcondities op het gebied van de Nederlandse taal te verbeteren.

Getracht wordt de doelstelling van 70% te bereiken door:

- een aanbod van een gestructureerd programma voor vóór- en vroegschoolse educatie (2-6 jaar);
- verbetering van de samenwerkingsrelaties tussen consultatiebureaus, peuterspeelzalen, kinderopvangvoorzieningen;
- deskundigheidsbevordering van medewerkers; Competenties van leerkrachten en leidsters in stand houden en verbeteren. (Hiervoor wordt een landelijk aanbod gedaan.
- deelname van ouders aan VVE-programma's.

Minister van der Hoeven schetst in de brief aan de Tweede Kamer van 31 maart 2006 de toekomst VVE:

Beleid op kortere termijn

Er zal gewerkt worden aan versterking van de huidige VVE - structuur. Belangrijk aandachtspunten hierbij zijn:

- de verbetering van de professionaliteit van leidsters en leerkrachten;

- ondersteuning van gemeenten;
- het organiseren van toezicht.

Er zal worden toegewerkt naar het realiseren van 70% doelgroepbereik.

Beleid op de langere termijn (vanaf 2010)

Voor het beleid op langere termijn zullen de brede-school-ontwikkeling, de motie Van Aartsen / Bos (kinderopvang in relatie tot de scholen), het initiatiefwetsvoorstel van Mariëtte Hamer ('Basisvoorziening Kinderopvang en Ontwikkelingsstimulering') en een aantal in het verleden uitgebrachte adviezen worden betrokken.

De (voor) vroegschoolse infrastructuur: op weg naar één kindercentrum?

De huidige voor (en vroegschoolse) infrastructuur kenmerkt zich door de scheiding tussen opvang en educatie. Kinderopvang gebeurt in kinderdagverblijven en is er op gericht dat ouders werk en zorg kunnen combineren. Ontwikkelingsstimulering en educatie vinden vooral plaats in peuterspeelzalen. Helder is dat deze infrastructuur noch voldoende beantwoordt aan behoeften van ouders en hun kinderen, noch voldoende aansluit bij maatschappelijke ontwikkelingen. Inmiddels zijn er een aantal ontwikkelingen die de opmaat vormen om te komen tot een nieuwe infrastructuur rondom de voor- en vroegschoolse educatie. Denk daarbij aan het initiatiefwetsvoorstel van M. Hamer en adviezen van Sardes.

Voor de peuterspeelzalen/kindercentra in de gemeente Vlissingen zullen deze ontwikkelingen consequenties hebben, zeker op de middellange termijn. Voor de korte termijn betekent dit dat we ons met elkaar, binnen de bestaande beleidskaders zullen richten op een aanpak van VVE die én aansluit bij ontwikkelingen in de projectperiode 2002-2006 én inspeelt op de landelijke ontwikkelingen.

Ook op de kinderdagverblijven zitten meer en meer doelgroepkinderen die bereikt kunnen worden met het VVE-beleid.

Stand van zaken in Vlissingen:

Het streven is op lokaal niveau een *doorgaande lijn* te bereiken: vroegsignalering (consultatiebureaus), voorschoolse voorzieningen (peuterspeelzaal, voorschool en kinderopvang) en basisschool, basisschool en voortgezet onderwijs.

In de gemeente Vlissingen is sinds 2000 (start van VVE) dan ook vooral ingezet op:

- Bereik doelgroepkinderen in de voorschoolse periode.
- Vroegtijdig signaleren en bestrijden van ontwikkelingsachterstanden op peuterspeelzalen en onderbouw van basisscholen.
- Structurele uitwisseling en samenwerking tussen peuterspeelzalen, consultatiebureau en basisscholen.
- Effectieve taalstimulering van 2-12 jaar en een doorgaande lijn van peuterspeelzaal naar basisschool.

Op het terrein van 'Onderwijs en Ontwikkeling' vormen school en peuterspeelzaal de kern. In het verlengde hiervan moet de vraag worden gesteld of het peuterspeelzaalwerk een basisvoorziening moet zijn en hoe in een basisvoorziening een specifiek programma voor achterstandbestrijding kan worden aangeboden zonder de kans te lopen op segregatie. De VVE-eis om 50% van de doelgroepkinderen deel te laten nemen aan VVE-peuterspeelzalen kan immers een "verdringingseffect hebben van niet-doelgroepkinderen uit de peuterspeelzaal en werkt segregatie in de hand.

Thema: Peuterspeelzaalwerk

Wat is het:

Sinds 1994 is er sprake van een toevoeging aan het gemeentefonds voor peuterspeelzaalwerk. De peuterspeelzaal krijgt op diverse vlakken een steeds groter belang toegekend: signalering en voorkoming van achterstanden, als schakel in de lokale, sociale infrastructuur, als onderdeel van jeugdbeleid.

Wettelijke taak:

Peuterspeelzaalwerk is geen wettelijke taak: De Gemeente Vlissingen heeft hiervoor gekozen en een verordening peuterspeelzalen vastgesteld, waarin het toezicht houden op de kwaliteit geregeld is.

Stand van zaken landelijk:

De tendens in het landelijk beleid is dat gemeenten lokaal aan de slag moeten en de positie van het peuterspeelzaalwerk dienen in te vullen.

Stand van zaken in Vlissingen:

Vlissingen telt 8 peuterspeelzalen, waarvan 2 in Oost Souburg. De peuterspeelzalen worden geëxploiteerd door Stichting Kinderopvang Walcheren (KOW). De maximale groepsgrootte van de peuterspeelzalen is momenteel 16. Op elke peuterspeelzaal vindt VVE plaats en wordt voor doelgroepkinderen een gratis derde dagdeel aangeboden.

Daarnaast is er de experimentele peuterspeelzaal Ravenstein, die als voorschool met basisschool Ravenstein functioneert en 4 dagdelen open is.

KOW biedt peuterspeelzaalactiviteiten aan die voldoen aan ambitieniveau 2 van de verordening, ofwel "spelen, ontmoeten, ontwikkelen, signaleren en ondersteunen", waarbij in elke groep ten minste twee beroepskrachten aanwezig zijn.

Op de peildatum 1 oktober 2005 bezochten 157 kinderen de VVE en 14 peuters de voorschool van de Ravenstein. In totaal bezochten op 1 oktober 2005 610 kinderen de peuterspeelzaal¹⁰.

Alle locaties zijn door de GGD geïnspecteerd en goed bevonden.

De evaluatie peuterspeelzaalwerk moet nog uitgevoerd gaan worden.

Thema: Kinderopvang

Wat is het:

De uitvoering van de kinderopvang is sinds 1 januari 2005 (Wet Kinderopvang) niet langer een gemeentelijke taak, maar van de marktpartijen. De tussenschoolse opvang wordt vanaf 2007 een wettelijk verplichte taak voor de schoolbesturen.

Wettelijke taak:

De wet Kinderopvang betekent voor gemeenten het volgende:

- De gemeente moet een register aanleggen van kinderopvangorganisaties
- De gemeente is verantwoordelijk voor het toezicht op de kwaliteit van de kinderopvang. De uitvoering van de kwaliteitsbewaking is in handen van de GGD.
- De gemeente financiert het ontbrekende werkgeversdeel voor ouders die:
 - een uitkering hebben en een reïntegratietraject volgen

¹⁰ Zie ook de bijlage: Onderwijs Vlissingen in cijfers

- herintreden
- een inburgeringprogramma volgen (nieuwkomers)
- een erkende opleiding volgen
- De gemeente kan in ieder geval tot en met 2007 op basis van eigen gemeentelijk beleid ouders met een sociaal-medische indicatie subsidiëren. Het gaat hierbij om ouders met een handicap of chronische ziekte of met kinderen die een extra stimulans in hun ontwikkeling nodig hebben.
- Gemeenten vervullen een stimulerende rol bij het ondernemingsklimaat voor kinderopvang, door in het bestemmingsplan op gunstige locaties voor kinderopvang ruimte te reserveren (bijvoorbeeld dicht bij een school of consultatiebureau) en duidelijk informatie te verstrekken aan mogelijke exploitanten van kinderopvang om gaten in de markt zichtbaar te maken.
- Gemeenten moeten kinderopvangorganisaties stimuleren om - samen met andere jeugdorganisaties - een rol te spelen in het integraal lokaal jeugdbeleid.

Stand van zaken landelijk:

De wijziging van de wet op het primair onderwijs en de Wet medezeggenschap onderwijs 1992 in verband met de buitenschoolse opvang heeft er voor gezorgd dat met ingang van 2007 het bevoegd gezag van een basisschool geacht zorg te dragen voor de organisatie van kinderopvang in de zin van de Wet kinderopvang voor leerlingen.

Stand van zaken in Vlissingen:

Er zijn in Vlissingen 3 ondernemers actief op het terrein van Kinderopvang.

De ondernemers kinderopvang zijn in overleg met schoolbesturen over de invulling van bovengenoemde wet.

De gemeente Vlissingen heeft het mogelijk gemaakt ook kinderopvang te realiseren, mits het er volstaan wordt aan alle wettelijke regelgeving, op stedelijke bedrijventerreinen.

Thema: Zorg in en om de school/reboundvoorzieningen/opvang jeugdigen

Wat is het:

Diverse beleidsmaatregelen (zios, operatie jong) hebben betrekking op de opvang van jeugdige uitvallers en/of de terugleiding. Daarbij kan gedacht worden aan de relatie tussen de interne zorgstructuur en externe zorgstructuur bijvoorbeeld wijkteams, inzet schoolmaatschappelijk werk, samenwerking onderwijs en jeugdvoorzieningen, o.a. case-management, tijdelijke opvang voor leerlingen met zeer ernstige problemen (reboundvoorzieningen), een leer/werkplicht voor jongeren. Daarnaast ook het overwinnen van breukvlakken; POVO-procedure verbeteren; aansluiting vmbo- MBO; zorg voor neveninstromers.

Wettelijke taak:

Preventietaak gemeente.

Stand van zaken landelijk:

Zorg in en om de school (ZIOS) is een project voor OCW, i.h.k.v. de Operatie Jong. Vanuit dit project worden scholen, gemeenten en provincies praktisch ondersteund bij het versterken van de samenwerking in een zorgadviesteam (ZAT)

Stand van zaken in Vlissingen:

Van gemeenten wordt coördinatie verwacht en versterking van een gezamenlijke aanpak door instanties. De reboundvoorzieningen (OCW, 2005) zijn met name gericht op

gedragsverbeteringen en dienen binnen enkele maanden tot terugleiding naar het regulier onderwijs te leiden.

Op Walcheren werken 3 scholengemeenschappen en de praktijkschool samen in het Samenwerkingsverband VO Walcheren. Eén van de doelstellingen is om een dekkend netwerk van leerlingenzorg te creëren waarbinnen geen leerlingen uitvallen. Op de scholen kent men een interne opvang van leerlingen die door een beperkt conflict tijdelijk de les niet mogen volgen. Deze opvang vindt plaats in een apart time-out lokaal in de school. Daarnaast is sinds kort gestart met een Reboundvoorziening Walcheren.

Thema: Brede school

Wat is het:

De brede school is een netwerk van onderwijs, welzijn en zorg voor kinderen, jongeren en volwassenen in de wijk. Dit netwerk heeft ten doel de actieve deelname van de doelgroep aan de samenleving te bevorderen, een goede dagindeling te bieden, mogelijke achterstanden weg te nemen en hun sociale competentie te vergroten. De brede school kan een belangrijke rol spelen naar ouders. Ouders moeten zich toegerust blijven voelen voor hun opvoedingstaak en daar voldoening in vinden. De brede school is tevens een spil in de wijk. Het is een laagdrempelige voorziening waar wijkbewoners makkelijk naar binnen lopen en waar interessante en zinvolle activiteiten plaatsvinden. Zo leren de bewoners elkaar beter kennen, wat bijdraagt aan het wederzijds begrip en de sociale cohesie. Wijkbewoners kunnen als vrijwilliger betrokken worden bij de brede school.

Wettelijke taak:

De gemeente is niet verplicht brede scholen tot stand te brengen, maar desondanks komen ze overal in Nederland tot stand, zowel in grote als in kleine gemeenten.

Stand van zaken landelijk:

De Brede School is in principe een lokaal initiatief en zal in de toekomst een lokale verantwoordelijkheid blijven. Ruim tien jaar geleden ontstonden in het land de eerste brede scholen, zoals de Vensterschool in Groningen. Brede Scholen zijn ontwikkeld als antwoord op lokale knelpunten, bijvoorbeeld de achterstandsproblematiek van groepen kinderen, het vervagen van de sociale cohesie in wijken en de gebrekkige of ontbrekende samenwerkende tussen voorzieningen voor de jeugd.

In 2005 telt Nederland naar schatting ruim 600 brede scholen. Het aantal brede scholen lijkt vrij gestaag toe te nemen. Gemiddeld genomen zijn er de afgelopen jaren elk jaar zo'n 50 brede scholen bij gekomen. Ook het aantal gemeenten dat brede scholen ontwikkelt, neemt nog steeds toe. In 2005 wordt in 62% van de gemeenten gewerkt aan brede scholen (in 2003 was dat 54%). (Jaarbericht 2005, Oberon). In het voortgezet onderwijs zijn er in 2004/05 naar schatting bijvoorbeeld zo'n 300 brede scholen (bijna een kwart van alle locaties).

Meestal is de school of het schoolbestuur zelf de gangmaker, soms is dit de gemeente. De gemeente is in vrijwel alle gevallen een belangrijk partner voor de scholen. Zowel in de betekenis van samenwerkingspartner (gemeentelijke instellingen), subsidiegever, en/of de integrale huisvesting.

Stand van zaken in Vlissingen:

De Gemeente Vlissingen staat de ontwikkeling van brede scholen voor. Hierin kunnen diverse partijen gezamenlijk een goede dagindeling bieden. Brede school ondersteunt alle 3 de pijlers van het collegebeleid, de sociale, fysieke en economische pijler. Ook voor de fysieke pijler is de ontwikkeling van brede scholen van belang, als multifunctionele accommodatie. Multifunctioneel gebruik van ruimten en gebouwen is uitgangspunt voor de Gemeente Vlissingen.

Voor een goede Brede School is samenwerking echt essentieel. Samenwerking tussen scholen, kinderopvang, buurthuizen, sportinstellingen, culturele instellingen en welzijnswerk. Thema's waarin die samenwerking tot uiting komt zijn: Verlengde schooldag, tiener/kinderwerk uit het Sociaal Cultureel werk, het sportbuurtwerk.

In Vlissingen zijn reeds meerdere initiatieven tot samenwerking in (een netwerk als) de brede school. In het middengebied vormen de openbare school Ravenstein en de bijzondere scholen Het Vlot en St. Jozefschool al jaren een brede school in de betekenis van netwerk. Het fysiek samengaan in een brede school wordt voorbereid.

Ontwikkelingen in de richting van een brede school vinden plaats in het centrum (Het Vlot en Frans Naereboutschool aan de Grote Markt) en in Oost-Souburg (Het Kompas en de openbare school aan het Oranjeplein). In het plan Dokkershaven wordt eveneens rekening gehouden met de fysieke plek voor een brede school. In het VO ontwikkelt de SSG Scheldemonnd zich steeds meer tot brede school.

Thema: Aansluiting onderwijs en arbeidsmarkt

Wat is het:

Op diverse vlakken wordt gewerkt aan een verdere verbetering van de aansluiting tussen onderwijs en arbeidsmarkt. Denk daarbij aan de VMBO-leerwerk-trajecten, de bevordering van het duaal leren; het actieplan in samenwerking met MKB; het intensiveren van de relatie VMBO/MBO en arbeidsmarkt en/of de bevordering van technotalent.

Wettelijke taak:

Vooralsnog geen wettelijke taak.

Stand van zaken landelijk:

Onder Sociale Partners, onderwijsveld en gemeenten heerst een groot en gedeeld gevoel van urgentie om het kennistekort en het aansluitingsprobleem tussen (beroeps)onderwijs en arbeidsmarkt aan te pakken. De partners waarderen de aangekondigde investeringen vanuit de politiek. Om die inzet daadwerkelijk te laten renderen, zijn extra investeringen in specifieke doelstellingen nodig. Het door de partners getekende manifest "Talent ontwikkelen, talent benutten"¹¹ doet hiervoor een voorzet en een oproep aan de landelijke politiek.

Hoofddoel is de dialoog tussen onderwijs en bedrijfsleven te versterken en te anticiperen op:

- kennis en vaardigheden die de kenniseconomie vereist;
- ontwikkelingen in de vraag naar arbeid;
- dreigende kraptes;
- de consequenties hiervan voor de inrichting van het onderwijs, de onderlinge samenwerking binnen het onderwijs en tussen het onderwijs en het bedrijfsleven.

In het hoger onderwijs bouwen partijen daarbij voort op het Convenant werkveldoverleg hoger onderwijs dat op 20 december 2005 is gesloten tussen de VSBU, de HBO-raad, MKB-Nederland en VNO-NCW. In het MBO is al veel ervaring opgedaan met de gezamenlijke beleidsvorming in combinatie met de arbeidsmarktvrage, waarbij de sociale partners en het onderwijs samenwerken in de Kenniscentra Beroepsonderwijs Bedrijfsleven.

Stand van zaken in Vlissingen:

Met het RMC, het CWI, de Sociale Dienst Walcheren, het ROC, MKB en de kenniscentra is periodiek overleg. Het overleg is gestart vanuit initiatieven ter voorkoming van jeugdwerkloosheid en de problematiek van vroegtijdig schoolverlaters. De wens bestaat bij de

¹¹ Talent ontwikkelen, talent benutten, Raad voor Werk en Inkomen, Den Haag november 2006

partijen het overleg uit te laten groeien tot een platform dat op het snijvlak opereert tussen arbeidsmarkt, onderwijs en overheidsvoorzieningen.

Thema: Schakelklassen

Wat is het:

Schakelklassen zijn klassen voor (allochtone en autochtone) basisschoolleerlingen die vanwege een grote taalachterstand onder hun eigenlijke niveau presteren. Door gedurende één schooljaar intensief te werken aan het wegwerken van de taalachterstand is het de bedoeling deze kinderen een goede kans te geven om te slagen in het schooltype dat bij hen past. In een schakelklas volgen leerlingen gedurende één schooljaar intensief taalonderwijs of krijgen extra lessen in de vorm van een verlengde schooldag. Een schakelklas kan op drie manieren worden vormgegeven:

1. Gedurende 1 schooljaar in een aparte groep (voltijd schakelklas) , daarna gaat de leerling terug naar de reguliere klas.
2. Gedurende 1 schooljaar minstens acht uur per week in een apart groepje (deeltijd schakelklas).
3. in het verlengde deel van de verlengde schooldag in een aparte groep (verlengde schooldag) minimaal 100 uur per jaar.

Wettelijke taak:

Het nieuw wettelijk kader voor het onderwijsachterstandenbeleid geeft alle gemeenten structureel de mogelijkheid schakelklassen in te richten voor leerlingen met een taalachterstand. Gemeenten ontvangen een budget voor onderwijsachterstandenbeleid, dat zij moeten inzetten voor VVE en kunnen inzetten voor schakelklassen in het primair onderwijs.

Stand van zaken landelijk:

In 2005/2006 zijn er in 21 gemeenten pilots met de schakelklassen uitgevoerd. De pilots hebben ervaring opgedaan met de inrichting en organisatie van schakelklassen, de selectie van leerlingen, de inhoud van het curriculum, de instroom in reguliere groepen na de schakelklas en het afnemen van toetsen.

Gemeenten nemen het initiatief om samen met scholen de schakelklassen in te richten en af te spreken welke leerlingen hiervoor in aanmerking komen. De middelen worden vanaf 1-8-2006 aan gemeenten beschikbaar gesteld.

Stand van zaken in Vlissingen:

Ook Vlissingen heeft samen met scholen in het Middengebied een plan van aanpak om schakelklassen in te richten opgesteld voor genoemde pilot. Er is echter geen goedkeuring van het ministerie hiervoor verkregen. Schakelklassen zal opnieuw via de educatieve agenda aan de orde gesteld worden.

Thema: Spreiding achterstandsleerlingen

Wat is het:

In de nieuwe wet onderwijsachterstandenbeleid is het tegengaan van etnische segregatie in het onderwijs, benoemd als een verplicht overlegthema. Gemeente en schoolbesturen dienen dit onderwerp dus in ieder geval op de lokale educatieve agenda te plaatsen. Daarmee hebben scholen/schoolbesturen de opdracht om met gemeenten te overleggen over de bijdrage die de school levert om segregatie tegen te gaan en integratie te bevorderen. Dit biedt een juridisch

handvat voor de gemeente om “niet vrijblijvende afspraken” met scholen over deze onderwerpen te maken. In dat verband kunnen scholen gehouden worden om bij te dragen aan actief burgerschap en sociale integratie.

Wettelijke taak: verplicht jaarlijks overleg

Stand van zaken landelijk:

Stand van zaken in Vlissingen:

Nader in te vullen.

Thema: Onderwijsachterstanden

Wat is het:

Onderwijsachterstanden vormen een hardnekkig probleem. Kinderen die in het basisonderwijs een “gewicht” meekrijgen komen vaak al met een (taal)ontwikkelingsachterstand de school binnen, die tijdens de leerplichtige leeftijd niet meer wordt ingehaald.

Wettelijke taak:

Ook het thema ‘onderwijsachterstanden’ is in de nieuwe wet onderwijsachterstandenbeleid benoemd als een verplicht overlegthema. Gemeente en schoolbesturen dienen dit onderwerp dus op de lokale educatieve agenda te plaatsen en jaarlijks in ieder geval hierover overleg te voeren.

Stand van zaken landelijk:

Stand van zaken in Vlissingen:

Nader in te vullen.

Thema: Schoolmaatschappelijk werk

Wat is het:

Eerstelijns hulp en advies binnen het basisonderwijs.

Wettelijke taak:

Valt onder WMO prestatieveld 2

Stand van zaken landelijk:

In het verlengde van bv. het Grote Steden Beleid en de zios-ontwikkeling kunnen scholen en samenwerkingsverbanden vo/svo investeren in schoolmaatschappelijk werk.

Stand van zaken in Vlissingen:

In 2007 maken alle basisscholenscholen in Vlissingen gebruik van het schoolmaatschappelijke werk. Het AMW voert het schoolmaatschappelijke werk uit met 2 fulltime medewerkers. Dit wordt grotendeels gefinancierd uit het jeugdbeleid.

Thema: Afgestemd aanbod van verschillende schoolsoorten

Wat is het:

De overgang tussen de diverse onderwijssectoren wordt algemeen gezien als een belangrijk risicomoment voor jongeren. Belanden zij in het juiste type vervolgonderwijs, sluiten de sectoren programmatisch wel goed op elkaar aan etc. Diverse maatregelen (bv. POVO-procedures, Beroepskolom vmbo-mbo, leerwerktrajecten, VVE-beleid) zijn gericht op het bevorderen van een soepele overgang. Gemeenten en scholen kunnen gezamenlijk een belangrijke rol spelen bij dit 'longitudinale' facet van lokaal onderwijsbeleid.

Wettelijke taak:

Aandacht voor aansluiting tussen verschillende schoolsoorten is in de nieuwe wet onderwijsachterstandenbeleid benoemd als een taak voor gemeenten.

Stand van zaken landelijk:

Stand van zaken in Vlissingen:

Nader in te vullen.

Thema: Veiligheid in en rond de school

Wat is het:

Gemeenten hebben via het huisvestingsbeleid een belangrijke verantwoordelijkheid wat betreft de fysieke veiligheid van de school en haar leerlingen. Daartoe behoort ook aandacht voor de verkeerssituatie rond de scholen. Voor wat betreft het schoolklimaat (sociale veiligheid) is de school primair verantwoordelijk. Veel scholen werken daarbij graag samen met politie, justitie en jeugdzorg. Gemeenten kunnen daarbij een stimulerende rol vervullen.

Wettelijke taak:

De gemeente heeft de regie met betrekking tot het integraal veiligheidsbeleid (waaronder sociale en fysieke veiligheid). Regie betekent dus partners bij elkaar brengen die handelen op basis van hun eigen taken, verantwoordelijkheden en bevoegdheden, maar dan wel in samenhang met elkaar.

Stand van zaken landelijk:

In het 'Plan van aanpak veiligheid en de opvang van risicojongeren' van OCW (2004) worden veiligheidsbevorderende maatregelen beschreven: preventief, curatief en repressief. Van scholen wordt verwacht dat zij samenwerken met leerplicht, maatschappelijk werk, politie, jeugdzorg en gemeenten (vgl. Zios en overige Operatie Jong-doelen). Reboundvoorzieningen, de ziosontwikkeling e.d. worden nadrukkelijk in dit kader geplaatst. De Inspectie krijgt een meer nadrukkelijke taak in het opnemen van veiligheid in het toezichtkader.

In Zeeland, Oost- en West-Vlaanderen is een groot onderzoek gedaan naar het middelengebruik onder scholieren, de achtergronden en een toereikende preventieaanpak. In november jl. vond een conferentie plaats om na te gaan wat scholen en preventie-instellingen aan een succesvolle aanpak kunnen bijdragen en welk beleid van gemeenten daarvoor nodig is.

Stand van zaken in Vlissingen:

Het jeugdinterventieteam (JIT) is een samenwerkingsverband tussen gemeente (regierol), Algemeen Maatschappelijk Werk, Bureau Jeugdzorg, Jeugdgezondheidszorg, Raad voor de Kinderbescherming en politie. Jongeren die gesignaleerd zijn bij 1 van de PIT projecten, kunnen worden doorverwezen naar het JIT. De school is hierbij betrokken via de JGZ. De nakoming van de leerplicht wordt bij de inventarisatie van de betreffende jongere door het JIT nagegaan.

3.3. Beleidsthema's waar de schoolbesturen autonoom zijn (categorie 1)

Voor de lezer die dit hoofdstuk inderdaad als naslagwerk wil hanteren volgt volledigheidshalve een toelichting op enkele thema's waarvan de verantwoordelijkheid geheel bij de schoolbesturen ligt. Dit betekent overigens niet dat ze geen gespreksonderwerp met de gemeente kunnen zijn.

Het betreft de volgende gebieden:

Thema: Onderwijsprestaties

Het primaire doel van de scholen is uiteraard het verzorgen van onderwijs. De school beoogt wat te bereiken met haar onderwijs. De inspectie ziet toe op de kwaliteit van de school, inclusief de bereikte onderwijsprestaties. In Vlissingen zijn geen scholen als "zwak" beoordeeld. Zie voor inspectieverslagen de website van de onderwijsinspectie: www.onderwijsinspectie.nl.

Thema: Taalbeleid

In het onderwijsachterstandenbeleid neemt het voorkomen en bestrijden van taalachterstanden een belangrijke plaats in. In de voorgaande GOA-periode ontvingen gemeenten hier middelen voor en werden deze middelen op basis van een lokaal onderwijsplan ingezet, zowel in PO als VO. Ten gevolge van het nieuwe rijksbeleid ontvangen de scholen nu rechtstreeks middelen hiervoor. Scholen leggen hiervoor horizontale verantwoording af aan ouders en inspectie. In Vlissingen is bestrijden van taalachterstanden wel onderdeel van de educatieve agenda.

Thema: Ouderbetrokkenheid

Goede contacten tussen school, ouders en leerlingen werken door in de kwaliteit van een school en komen de leerprestaties en de maatschappelijke ontwikkeling van de leerling ten goede. De hoge verwachtingen van ouders, groepen moeilijk bereikbare ouders, maar ook de drempel die veel ouders ervaren in hun contacten met de school doen een appèl op goede samenwerking tussen alle partners in en om het primair- en voortgezet onderwijs.

Het versterken van de ouderbetrokkenheid is in de eerste plaats een zaak tussen school en ouders.

Naast allochtone ouders kunnen ook specifieke groepen autochtone ouders moeilijk bereikbaar voor zijn voor de school. De oorzaken variëren van gebrek aan tijd, kennis of overeenstemming in verwachtingspatroon tot 'drempelvrees'.

Het is een illusie te veronderstellen dat alle ouders in gelijke mate bij de school betrokken kunnen en moeten worden. Scholen hebben echter wel de opdracht om een goede relatie met alle ouders en leerlingen te bevorderen.

Thema: Informatievoorziening aan ouders en leerlingen

Basisvoorwaarde voor een optimale schoolouderbetrokkenheid zijn goed geïnformeerde ouders. Ouders moeten weten hoe het Nederlandse onderwijssysteem werkt en waar zij terecht kunnen met hun vragen. Ouderbetrokkenheid, goede contacten tussen school, ouders en leerlingen vragen om goede communicatie. Voor alle betrokkenen moet telkens duidelijk zijn wat zij van elkaar mogen verwachten.

Goede informatievoorziening speelt daarbij een belangrijke rol. Scholen hebben dan ook de verplichting hiervoor te zorgen, onder meer middels de (wettelijk voorgeschreven) documenten schoolplan en schoolgids.

Thema: Doorstroom PO-VO

Schoolbesturen zijn verantwoordelijk voor een goede aansluiting tussen primair en voortgezet Onderwijs. Wanneer leerlingen van het primair naar het voortgezet onderwijs gaan, mag worden verwacht dat de betrokken scholen zorgen voor een doorlopende leer- en ontwikkelingslijn van de leerling. Een goede communicatie en waar nodig “warme overdracht” tussen PO en VO is daarbij van groot belang.

Basisscholen beschikken meestal over veel kennis van en informatie over hun leerlingen. Zij werken gedurende de schoolcarrière met een leerlingvolgsysteem. Ook de intensieve contacten die de groepsleerkracht met zijn of haar leerlingen heeft, bieden een goede basis voor een voorspelling van de kansen van de leerling in het vervolgonderwijs.

Uit gegevens van de onderwijsinspectie blijkt dat bijna 80% van de leerlingen in het derde leerjaar tijdens het schooljaar 2004/2005 in een schoolsoort zit die overeenkomt met het advies van de basisschool¹².

¹² Bron: Inspectie van het Onderwijs: De staat van het Onderwijs: Onderwijsverslag 2004 – 2005, Den Haag 2006

Bijlagen:

Bijlage 1 Onderwijs in Vlissingen in cijfers

Schoolbesturen en scholen

Binnen de gemeente Vlissingen zijn acht schoolbesturen actief, 6 in het primair en 2 in het voortgezet onderwijs. Onder deze acht schoolbesturen ressorteren negentien instellingen met gezamenlijk dertig (dis)locaties. Hiernavolgend zijn de schoolbesturen en bijbehorende instellingen weergegeven.

Primair onderwijs

De schoolbesturen met de daaronder ressorterende basisscholen (tussen haakjes het aantal leerlingen op de laatste teldatum: 1 oktober 2006):

- Archipel Scholen Openbaar Primair Onderwijs Walcheren:
 - De Branding (194)
 - De Houtuyn (121)
 - De Vlieger (118)
 - Theo Thijssen-Paauwenburg (352)
 - Ravenstein (107)
 - Frans Naereboutschool (88)
 - De Tweemaster/De Kameleon (228)
 - 't Mozaïek (88)
- Perspectief, Vereniging voor PC/RK Basisonderwijs:
 - De Burcht-Rietheim (307)
 - De Wissel (470)
 - Louise de Colignyschool (365)
 - Het Vlot (204)
 - Het Kompas (331)
- Stichting Prisma:
 - Franciscusschool (89)
 - Sint Jozefschool (177)
- Schoolvereniging op reformatorische grondslag te Vlissingen:
 - Graaf Jan van Nassauschool (108)
- Vlissingse Schoolvereniging:
 - VSV (228)
- Respont (Samenwerkingsscholen voor speciaal basisonderwijs en praktijkonderwijs Zeeland):
 - Het Springtij, school voor speciaal basisonderwijs (87)

Achterstandsleerlingen basisonderwijs:

Voor het bestrijden van onderwijsachterstanden krijgen leerlingen een gewicht toegekend op basis van hun sociaal-economische achtergrond. De gewichten van de leerlingen bepalen de extra middelen die een school ontvangt.

Vlissingen heeft het hoogste gemiddelde gewicht per leerling van heel Zeeland: 1,18. het gemiddelde voor heel Zeeland is 1,1. (Bron: Sociale Atlas Zeeland 2006)

Voortgezet onderwijs

- Stedelijke Scholengemeenschap Scheldemond:
 - Scheldemond: 1.162 leerlingen per oktober 2006.
Deze openbare VO-school verzorgt vmbo, havo en vwo.
- Christelijke Scholengemeenschap Walcheren:
 - CSW: 350 leerlingen per oktober 2006.
De locatie in de gemeente Vlissingen betreft een instroomlocatie basisvorming voor zowel vmbo- als havo/vwo-leerlingen. Voor de bovenbouw worden in Vlissingen de gemengde en theoretische leerweg van het vmbo aangeboden. Havisten en vwo'ers moeten na twee jaar naar Middelburg.

Deelnamepercentages Vlissingen in 3^e klas VO (excl. praktijkonderwijs) per oktober 2004:

Lwoo:	9	(11)
Vmbo (beroepsgerichte leerweg)	34	(28)
Vmbo (theoretische en gemengde leerweg)	22	(24)
Havo	19	(20)
Vwo	17	(17)

Tussen haakjes de percentages voor heel Zeeland. (Bron: Sociale Atlas Zeeland 2006)

Peuterspeelzalen

- Kinderopvang Walcheren, Postbus 7035, 4330 GA Middelburg:
 - Peuterspeelzaal Bengeltjes, Oranjeplein 35, Oost Souburg (72)
 - Peuterspeelzaal Berlagertjes, Grote Markt 1 (57)
 - Peuterspeelzaal Dol-fijn, Molenweg 57, Oost Souburg (61)
 - Peuterspeelzaal Dorpeltje, Westerzicht 386 (62)
 - Peuterspeelzaal Hummeltjes, Lindeijerlaan 6 (63)
 - Peuterspeelzaal Tuimelaar, De Kempenaerstraat 36 (62)
 - Peuterspeelzaal Zeester, Julianalaan 13 (62)

Tussen haakjes het aantal peuters dat op de teldatum 1 oktober 2005 de betreffende peuterspeelzaal bezocht. De maximale groepsgrootte van deze peuterspeelzalen is 16. De openingstijden zijn van 8.30 – 11.30 en 13.00 – 16.00 uur.

Daarnaast is er de experimentele peuterspeelzaal Ravenstein, die als voorschool met basisschool Ravenstein functioneert en 14 peuters telt.

Voortijdig schoolverlaten

Overzicht van voortijdig schoolverlaters door het RMC Walcheren in schooljaar 2005-2006:

Aantal VSers
naar leeftijd

leeftijd	totaal		geslacht	totaal
jonger dan 15 jaar	12) 67 leerplichtige leeftijd		
15 jaar	15			
16 jaar	40			
17 jaar	69			
18 jaar	68			
19 jaar	51			
20 jaar	49			
21 jaar	31			
22 jaar	12		man	222
ouder dan 22 jaar	0		vrouw	125
	347			347

Hiervan zijn afkomstig uit de gemeente Vlissingen: 148 (43%).

Overzichtje Preventief bemiddelde VSV-ers RMC Walcheren Schooljaar 2005-2006 t.b.v. wethoudersoverleg d.d. 20 december 2006

Preventief
bemiddelde
leerlingen

leeftijd	totaal		geslacht	totaal
jonger dan 15 jaar	19) 87 leerplichtige leeftijd		
15 jaar	49			
16 jaar	19			
17 jaar	6			
18 jaar	4			
19 jaar	3			
20 jaar	3			
21 jaar	1			
22 jaar	0		man	56
ouder dan 22 jaar	0		vrouw	48
	104			104

Hiervan zijn afkomstig uit de gemeente Vlissingen: 33 (32%).

Bijlage 2. Onderwijsprestaties:

Algemeen

De Inspectie van het Onderwijs ziet toe op de kwaliteit van het onderwijs, inclusief de bereikte onderwijsprestaties, en valt organisatorisch onder het ministerie van Onderwijs, Cultuur en Wetenschap. Hiertoe voert de inspectie het periodiek kwaliteitsonderzoek (PKO) uit.

Op de website www.onderwijsinspectie.nl staat onder meer de beoordeling van de inspectie over scholen, de zogenoemde Kwaliteitskaarten. De kaarten zijn er voor het primair onderwijs, voortgezet onderwijs, en beroepsonderwijs en volwasseneneducatie.

In Vlissingen zijn geen scholen als “zwak” beoordeeld.

Achterstandenbeleid

Zeer recentelijk zijn er een aantal rapportages beschikbaar gekomen t.g.v. het gevoerde GOA-beleid in Vlissingen cq Zeeland.

J. Copper en L. Tuinhof (RPCZ): Langs de meetlat, Vlissingen 2006

Dit is de rapportage monitoring en evaluatie GOA/VVE 2002-2006 voor de gemeente Vlissingen. Rpczrapportage met conclusies

RMC Walcheren: Jaarverslag 2004-2005, Middelburg 2006

E. Lacor (CED): Zeeuwse Toetssteen 2005-2006, Rotterdam, 2006

Dit is de jaarlijkse rapportage CED-Toetsservice Zeeuwse basisscholen (GOA- en onderwijskansenscholen).

E. Lacor en K. Westerbeek (CED): Autochtone achterstandsleerlingen in Zeeland: het vervolg, Rotterdam, 2006

Dit is een vervolg op het in juni 2004 verschenen rapport Autochtone achterstandsleerlingen in Zeeland: hoe gaat het met ze?

E. Eshuis (RPCZ): Van Kansen tot Dansen aan Zee, Vlissingen 2006

Dit is de eindrapportage van het Zeeuwse Onderwijskansenproject 2002-2006.

Het voert te ver om in het kader van deze onderwijsnota op alle publicaties in te gaan.

Van enkele rapportages volgen op de volgende bladzijden enkele conclusies.

J. Copper en L. Tuinhof (RPCZ): Langs de meetlat, Vlissingen 2006

Op verzoek van de Gemeente Vlissingen is door RPCZ een monitoring en evaluatie voor de peuterspeelzalen en de basisscholen opgesteld om terug te kunnen blikken op de behaalde resultaten na vier jaar VVE en GOA Taalbeleid in de gemeente Vlissingen. Hiervoor is o.a. het instrument HIT (Het Instrument Taalbeleid) gebruikt. Een instrument waarmee een meting mogelijk werd naar concrete resultaten op doelstellingen van het gevoerde taalbeleid, zowel bij peuters, kleuters als oudere basisschoolleerlingen.

Monitoring VVE:

In de peuterspeelzalen zijn vooral hoge scores behaald op de onderdelen Taal de hele dag, Spelbegeleiding en Kindvolgsysteem. Taalstimulering en de contacten met ouders verdienen nog de nodige aandacht.

Het beeld dat uit de scores van de kleutergroepen van de VVE-basisscholen ontstaat is dat zij hoog scoren op de onderdelen Taallijn, Aanvullende materialen en activiteiten, Zorgverbreding en Taal de hele dag.

De scores zijn zeer divers en aan de lage kant op de onderdelen Didactisch handelen, Ruimte voor de thuistaal en Contacten met ouders.

In de kleutergroepen wordt veel aandacht besteed aan de domeinen woordenschatonderwijs, mondelinge communicatie en beginnende geletterdheid. Het werken aan taalontwikkeling in kleine groepen verdient ook nog een impuls.

Monitoring GOA taalbeleidsscholen

Dit onderzoek is opgesplitst in drie delen, te weten:

1. Resultaten bij leerlingen

De scholen verwijzen hiervoor naar de Zeeuwse Toetssteen. De eindrapportage van de CED Toetssteen over het vierde projectjaar is echter pas in december 2006 beschikbaar gekomen. Derhalve worden in deze rapportage nog geen algemene conclusies getrokken over de resultaten bij leerlingen.

2. Vaardigheden van de leerkrachten

De nieuwe kennis heeft geleid tot het bv. inrichten van een meer taalstimulerende leeromgeving in het lokaal en op de school. Voor woordenschatonderwijs is gezorgd voor het vastleggen van de schoolafspraken in een borgingsdocument. Taalachterstanden bij kinderen worden eerder signaleerd en door de nieuwe kennis ook beter aangepakt. De leerkrachten zijn zich meer bewust dat preventief zorg besteden aan het verkleinen van taalachterstanden effecten oplevert. Meer kennis levert verdieping omtrent achterliggende problematieken in de taalachterstand op en maakt het mogelijk om betere hulp te geven.

3. Didactisch handelen

Tijdens de projectjaren hebben de scholen de mogelijkheid gehad om materialen aan te schaffen. Taalprogramma's en taalmethoden zijn op alle scholen aangeschaft en/of in delen vernieuwd. Computerprogramma's bij deze programma's en methoden zijn nu ook aanwezig. Sommige scholen hebben de CITYO toetsen aangeschaft omdat zij die nu voor het eerst gingen gebruiken voor de CED toetssteen, andere scholen hebben van de CITO materialen de hulpboeken gekocht.

De kleine respons op deze vraag levert niet de mogelijkheid op om een verdere analyse voor de basisscholen te maken.

Belangrijkste uitkomsten en conclusies Zeeuwse Toetssteen 2004-2005¹³

Ten behoeve van de totstandkoming van een visie op het lokale onderwijsbeleid door de gemeente Vlissingen heeft Oberon de uitkomsten van de laatste¹⁴ meting van de Zeeuwse Toetssteen 2004-2005 (CED, Rotterdam) bestudeerd. Hieruit zijn een aantal conclusies te trekken voor het toekomstige beleid. We vatten de belangrijkste uitkomsten en conclusies hieronder samen.

Voor een compleet overzicht van de resultaten en de exacte cijfers verwijzen we naar de verkorte en uitgebreide rapportage Zeeuwse Toetssteen zonder fratsen 2004-2005 (Lacor, 2005).

BELANGRIJKSTE UITKOMSTEN

Zeeuwse kleuters

De Zeeuwse kleuters doen het goed op de Taaltoetsen (zelfs boven het landelijk gemiddelde!). Wel zien we dat de Zeeuwse allochtone achterstandskleuters (1.9) ruim onder het landelijk gemiddelde scoren.

Ook de gemiddelde score op de Rekentoets (Ordenen) ligt voor de Zeeuwse kleuters boven het landelijk gemiddelde. Echter de Zeeuwse allochtone achterstandskleuters (1.9) laten hetzelfde beeld zien als bij de Taaltoetsen. Daarnaast scoren ook de Zeeuwse autochtone kleuters met laag opgeleide ouders (1.25) voor de Rekentoets onder het landelijk gemiddelde.

Leerlingen groep 3 – 8

Ook voor de leerlingen van groep 3 – 8 zijn Taal- en Rekentoetsen afgenomen. De Taaltoetsen bestonden uit een toets voor Begrijpend Lezen en een Woordenschattoets. Voor Rekenen is één toets afgenomen.

De scores van de Zeeuwse leerlingen op de toetsen Begrijpend Lezen zijn in de groepen 3 – 6 gemiddeld tot goed. In de groepen 7 en 8 zijn de resultaten van de Zeeuwse leerlingen echter minder positief: het gemiddelde zakt met name door de lagere scores van de Zeeuwse achterstandsleerlingen (zowel autochtoon als allochtoon).¹⁵

Een vergelijkbaar beeld zijn we bij de andere Taaltoets: Woordenschat. Ook hier zijn de scores in de onder- en middenbouw van het Zeeuwse basisonderwijs goed, maar zakt het gemiddelde aan het einde van de basisschool. Dit wordt met name veroorzaakt door de lagere scores van de Zeeuwse allochtone achterstandsleerlingen (1.9) en in mindere mate voor de Zeeuwse autochtone achterstandsleerlingen (1.25). Voor de Woordenschattoetsen zien we geen grote verschillen tussen de gemeenten Middelburg, Vlissingen en Goes.

De rekenscores van de Zeeuwse basisschoolleerlingen uit groep 3 – 8 zijn goed te noemen. De scores van de totale groep liggen boven het landelijk gemiddelde. De scores van de Zeeuwse autochtone en allochtone achterstandsleerlingen bevinden zich rond het landelijk gemiddelde.

¹³ Samenstelling van dit onderdeel: Oberon, Ton Klein, 28 augustus 2006

¹⁴ Inmiddels vóór laatste meting, aangezien kort voor het verschijnen van deze Onderwijsnota de Zeeuwse Toetssteen 2005-2006 is verschenen.

¹⁵ Overigens blijkt dit beeld niet alleen in Zeeland voor te komen: er lijkt hier sprake te zijn van een landelijke trend.

BELANGRIJKSTE CONCLUSIES

1. Over de gehele linie (zowel kleuters als groep 3 – 8) zijn de rekenprestaties in Zeeland goed. Dit moeten we in stand houden en dus hoeven voor het rekenonderwijs op korte geen extra beleidsmaatregelen getroffen worden. Wel is het goed de prestaties de komende jaren te blijven volgen.
2. Ten aanzien van de Taalprestaties zien we een ander beeld: de aanvankelijk goede uitgangspositie van de Zeeuwse kleuters en onderbouwleerlingen wordt niet vastgehouden in de bovenbouw. De komende jaren moet er dus geïnvesteerd worden in het taalbeleid in de bovenbouw van het basisonderwijs. Meer specifiek zou dan op de volgende punten gelet moeten worden:
 - a. Specifieke aandacht voor de Zeeuwse autochtone en allochtone achterstandsleerlingen (1.25 en 1.9) met betrekking tot Begrijpend Lezen in de groepen 7 en 8. Zo zou er nog eens goed gekeken kunnen worden naar de effectiviteit van de leertijd binnen het taalonderwijs. Ook de tot nu toe gebruikte lesmethode voor begrijpend lezen zou nog eens tegen het licht gehouden kunnen worden. Verder zou het inrichten van een schakelklas tussen de groepen 6 en 7 met specifieke aandacht voor taalonderwijs een mogelijke aanpak van dit probleem kunnen zijn.
 - b. Specifieke aandacht voor met name Zeeuwse allochtone achterstandsleerlingen (1.9) met betrekking tot Woordenschatontwikkeling. Ook hier zouden bovengenoemde aanpakken kunnen bijdragen aan een oplossing van dit probleem.

RMC Walcheren: Jaarverslag 2004-2005, Middelburg 2006

Cijfers over VSV vergeleken met andere regio's (bron: Sardes)

1) Kijkend naar het totaal aantal registreerde nieuwe voortijdige schoolverlaters in 2004-2005 hoort Walcheren (regio 32) tot de 13 regio's waar in de groep 12-23 jarigen 1 tot 2% voortijdig schoolverlater is. De regio's 31 (Noord en Zuid Beveland) en 33 (Zeeuws Vlaanderen) vallen in dezelfde categorie. In die zin zijn er dus geen verschillen tussen regio 32 en de twee andere Zeeuwse regio's.

Vergeleken met het land zijn er twee regio's die lager zitten als de Zeeuwse regio's: zij hebben 0 tot 1% geregistreeerde vsv-ers. Alle andere regio's in Nederland hebben procentueel 2% of meer geregistreeerde voortijdige schoolverlaters in de leeftijdsgroep 12-23 jaar.

2) In absolute aantallen:

- had regio 32 in 2004-2005 154 oude vsv-ers en 273 nieuwe vsv-ers geregistreeerd
- had regio 31 in 2004-2005 112 oude vsv-ers en 255 nieuwe vsv-ers geregistreeerd
- had regio 33 in 2004-2005 191 oude vsv-ers en 165 nieuwe vsv-ers geregistreeerd

Walcheren laat dus geen afwijkend beeld zien t.o.v. andere Zeeuwse regio's, wel is het aantal nieuwe VSV-ers in absolute aantallen het hoogst in Walcheren.

Bijlage 3: Afkortingen:

BOS	buurt, onderwijs, sport
BSI	Breedtesportimpuls
CED	Centrum Educatieve Diensten, een schoolbegeleidingsdienst te Rotterdam, welke de monitoring voor het GOA uitvoert
CFI	Centrale Financiën Instellingen (agentschap van OCW)
CITO	Centraal Instituut voor Toetsontwikkeling
fte	fulltime-equivalent: 1 fte is derhalve een fulltime baan
GOA	gemeentelijk onderwijsachterstanden (beleid)
GSB	Grotestedenbeleid
Havo	hoger algemeen vormend onderwijs
JIT	jeugdinterventieteam
KOW	Kinderopvang Walcheren (Stichting voor kinderopvang, exploiteert onder meer de peuterspeelzalen in Vlissingen en derhalve een belangrijke partner bij de VVE)
LEA	lokale educatieve agenda
LWOO	leerwegondersteunend onderwijs
OAB	onderwijsachterstandenbeleid
OCW	(ministerie van) Onderwijs, Cultuur en Wetenschap
OKZ	Ouder- en Kind Zorg (onderdeel van Zorgstroom)
OOGO	Op Overeenstemming Gericht Overleg (het wettelijk verplicht overleg dat de gemeente met de schoolbesturen voert over het GOA-plan)
PIT	probleeminterventieteam
PKO	het periodiek kwaliteitsonderzoek (door de onderwijsinspectie)
RMC	de regionale meld- en coördinatiefunctie
ROC	het regionale opleidingscentrum
RPCZ	Regionaal Pedagogisch Centrum Zeeland (de schoolbegeleidings-dienst)
SMART	SMART-doelstellingen zijn specifiek, meetbaar, acceptabel, realistisch en tijdgebonden geformuleerd
SMT	Sociaal Medisch Team (dit team ondersteunt de bestaande leerlingbegeleiding van een school)
SMW	Schoolmaatschappelijk Werk
Vmbo	voorbereidend middelbaar beroepsonderwijs
VNG	Vereniging van Nederlandse Gemeenten
VSV	(voorkomen) voortijdig schoolverlaten
VVE	Voor- en Vroegschoolse Educatie (voorschools: peuterspeelzaal en kinderdagverblijf, vroegschool: groep 1/2 van de basisschool)
Vwo	voorbereidend wetenschappelijk onderwijs
VWS	(ministerie van) Volksgezondheid, Welzijn en Sport
WCPV	Wet Collectieve Preventie Volksgezondheid
WEC	Wet op de expertisecentra speciaal onderwijs
WMO	Wet Maatschappelijke Ondersteuning
WPO	Wet op het Primair Onderwijs
Zat	Zorgadviesteam
ZIOS	Zorg in en om de school